Nr. 2. Kraków, dnia 1 lutego 1931 r. Rocznik LII.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę, która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 3 Zł., z opłatą pocztową o 50 groszy więcej, przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń“.

TADEUSZ PRZEORSKI.

Współczesny samorząd miejski.

(Ciąg dalszy).

Rzesza niemiecka.

Ustrój badeński.

Samorząd gminny badeński w obecnej jego strukturze prawnej opiera się na ustawie z 5-go października 1921 r., znowelizowanej ustawą z 30-go czerwca 1922 r. Według ich postanowień gminy są prawnopublicznemi korporacjami samorządu terytorjalnego, powołanemi z jednej strony do zaspokajania potrzeb materjalnych i duchowych mieszkańców i ich wychowania społecznego, z drugiej do współdziałania w wykonywaniu administracji państwowej w granicach obowiązujących ustaw.

Gmina badeńska może być jednostkową lub zbiorową t. j. składać się z jednego lub więcej osiedli, stanowiących razem okrąg administracyjnej gminy. Zbiorową jednakże gmina badeńska, w tem znaczeniu, aby poszczególne miejscowości w skład jej wchodzące, były jednostkami samorządu terytorjalnego w ścisłem tego słowa znaczeniu nie jest, gdyż fakultatywna zresztą samoistność terytorjalna poszczególnych miejscowości czy osiedli w skład gminy wchodzących, dotyczy w zasadzie tylko zarządu lokalnych zakładów i urządzeń, własność danego osiedla stanowiących, chociaż i w dziedzinie administracji ogólnej pewne wyjątki są dopuszczalne.

Gminy dzielą się na cztery kategorje (klasy), a to gminy:

1) małe z ludnością do 800 mieszkańców,

2) średnie z ludnością wyżej 800, a niżej 4.000 mieszkańców,

3) duże o ludności wyżej 4.000, a niżej 15.000 mieszkańców,

4) miejskie z ludnością wyżej 15.000 mieszkańców.

Gminy pod 2) i 3) wymienione mogą być zarówno gminami wiejskiemi, jak gminami miejskiemi.

Zaliczenie gminy do jednej z czterech powyższych kategoryj należy do kompetencji ministerstwa spraw wewnętrznych. Ministerstwo w miarę wzrostu, lub ubytku ludności, może zaliczyć gminę do wyższej, lub niższej klasy gmin.

Do kompetencji ministerstwa należy również łączenie gmin, w wypadkach zgody gmin połączyć się mających i zmiana okręgów gminnych. Dla utworzenia nowej gminy, połączenia dwóch lub więcej gmin w jedną, podziału gmin, zmiany granic, potrzeba w razie braku zgody gmin interesowanych, a gdy tego interes publiczny wymaga, ustawy państwowej.

Gminy mogą tworzyć dla spełnienia pewnych oznaczonych zadań, związki celowe. Statuty takich związków zatwierdza ministerstwo. Związki celowe są prawnopublicznemi korporacjami, rządzącemi się, o ile statut w szczegółach inaczej nie postanawia, przepisami ustawy gminnej.

Gminy mają prawo wydawać rozporządzenia z mocą prawa lokalnie obowiązującego w sprawach, przekazanych ustawami administracji lokalnej, oraz w sprawach, dotyczących gminy i jej mieszkańców, co do których ukształtowania prawnego ustawy bądź dają swobodę gminie, bądź też nie zawierają pozytywnego przepisu normatywnego.

Rozporządzenia gminne nie mogą oczywiście sprzeciwiać się prawu obowiązującemu i to zarówno przepisami pozytywnemi, jak i duchem ich treści. Stają się one prawem obowiązującem, o ile państwowa władza nad gminą przełożona zarzutów w określonym ustawą terminie nie podniesie. W wypadku sprzeciwu władzy przełożonej gmina może odwołać się do sądu administracyjnego.

Ustawowy (własny) zakres działania gminy obejmuje między innemi i wykonywanie policji miejscowej, w szczególności policji zdrowia, budowlanej, przemysłowej, policji ubogich, komunikacyjnej, targowej, mieszkaniowej, policji ogniowej, porządku i czystości, obyczajności, bezpieczeństwa osób i mienia.

Rząd może zakres ten w całości, lub części, stale,

lub czasowo gminie odebrać i przekazać go organom władz rządowych.

Policję miejscową winny gminy wykonywać nie tylko zgodnie z obowiązującemi przepisami prawnemi, ale muszą ją wykonywać zgodnie ze wskazaniami i zaleceniami władz przełożonych, którym przysługuje prawo wydane wbrew ich zaleceniu zarządzenia gmin zawiesić i własne zarządzenia z mocą obowiązującą wydać.

Rząd może przekazać gminie również policję polową, leśną, kultury krajowej i t. d.

Gminy podlegają nadzorowi państwa. Władze rządowe czuwają, aby gminy obowiązki na nich z mocy ustaw ciążące wykonywały, swoich uprawnień nie przekraczały i działały w granicach obowiązujących ustaw.

Władze nadzorcze państwowe, mają prawo badania gospodarki i administracji gminnej, przeprowadzania szkontrum kas gminnych, badania ksiąg, aktów itp. Przysługuje im prawo wydawania poleceń wykonania, lub zaniechania pewnych czynności, wykonania pewnych zarządzeń na koszt gminy, wogóle zarządzania wszystkiego, czego w danej sprawie interes gminy, czy państwa, wymaga. Gmina może się przeciw zarządzeniom władz nadzorczych żalić w ministerstwie spraw wewnętrznych, ewentualnie wnieść skargę do sądu administracyjnego. Przeciw zarządzeniom, lub rozporządzeniom władz gminnych, może każdy, kogo interesy są bezpośrednio lub pośrednio naruszone, wnieść odwołanie do władz nad gminą przełożonych.

Mieszkańcy gmin mają prawo korzystania z urządzeń gminnych i obowiązek ponoszenia ciężarów gminnych.

Prawo wyborcze czynne przysługuje obywatelom państwa niemieckiego, mającym 20 lat wieku i zamieszkałym w gminie przynajmniej od 6 miesięcy. Wyjazd czasowy z gminy, o ile nie trwał dłużej, niż 3 lata, prawa wyborczego nie pozbawia.

Prawa wyborczego nie mają osoby, pozbawione tego prawa wyrokiem karno-sądowym, osoby ubezwłasnowolnione, pozostające pod opieką, lub kuratelą. Głosować nie mogą osoby pozostające w czynnej służbie wojskowej. Głosować może tylko ten, kto zamieszczony został w urzędowym spisie wyborców, lub ten, kto po zamknięciu listy wyborczej przedstawi decyzję władz wyższych, że mu prawo wyborcze przysługuje.

Prawo wybieralności mają wyborcy, którzy ukończyli conajmniej 25 lat życia.

Przyjęcie wyboru jest powszechnym obowiązkiem obywatelskim. Zwolnieni od przyjęcia wyboru są duchowni, urzędnicy władz rządowych i samorządowych, osoby chore, osoby, które ukończyły 60 rok życia, osoby zmuszone za interesami często wyjeżdżać, kobiety mające drobne dzieci na wychowaniu, wreszcie osoby, które przez 4 lata bezpłatnie sprawowały urząd miejski, jednakże tylko na najbliższe 4 lata.

Utrata mandatu następuje z utratą prawa wyborczego, a także z chwilą wystąpienia z partji, z listy której występujący został wybrany, lub powołany na pewne stanowisko, czy urząd.

Organami samorządu gminnego oraz administracji gminnej są burmistrz, rada gminna, jako organa wykonawcze i administrujące, wydział obywatelski, składający się z reprezentacji gminnej i rady gminnej, względnie zebranie gminne, jako ciała uchwalające i kontrolujące, ponadto w miejscowościach tworzących gminę zbiorową, lokalne rady zarządzające i ich przełożeni.

Rada gminna zastępuje i zarządza gminą. Miasta średnie i większe posiadają wydział obywatelski, złożony z członków rady gminnej i reprezentacji gminnej, małe gminy zebranie gminne, złożone z uprawnionych do głosowania w gminach.

Rada gminna składa się z burmistrza i 6 do 24 radców gminnych, pełniących funkcje honorowo. Do rady gminnej należą także mianowani wiceburmistrzowie i płatni radcy gminni. W gminach, które mają płatnych wiceburmistrzów, burmistrz wybrany nosi tytuł nadburmistrza.

Do przyjęcia wyboru na burmistrza, lub płatnego radcę gminnego, nikt nie jest zobowiązany. O ile burmistrzem, lub płatnym radcą gminnym zostanie urzędnik władz rządowych, sędzia, urzędnik prokuratury, lub policji, musi swój dotychczasowy urząd złożyć.

W radzie gminnej nie mogą zasiadać małżonkowie, krewni w prostej linji bez ograniczenia, w bocznej do 3-go stopnia, powinowaci do 2-go stopnia. O ile wypadek taki zajdzie, o tem, która osoba ma w radzie gminnej pozostać, rostrzyga los. Jeżeli powyższy stosunek pokrewieństwa, lub powinowactwa zajdzie między burmistrzem lub płatnym radcą gminnym, a członkiem rady gminnej, ostatni ustępuje z rady gminnej.

Kadencja urzędowania burmistrza trwa lat 9, płatnych radców gminnych lat 4. Wyboru dokonuje wydział obywatelski, w gminach poniżej 2.000 mieszkańców zebranie gminne.

Wybór podlega rozpatrzeniu władz nadzorczych, wybrani składają przyrzeczenie służbowe w ręce delegata władzy państwowej.

W miastach burmistrz, jego zastępca, lub jeden z płatnych radców gminnych, musi posiadać kwalifikacje, przepisane dla wyższej służby administracyjnej, lub służby sędziowskiej, a to dla prowadzenia spraw policji miejscowej.

Burmistrz i płatni radcy gminni, mają prawo do poborów z funduszów gminy i do zaopatrzenia dla siebie i rodzin na wypadek śmierci, lub niezdolności do pracy.

Zaopatrzenie to wynosić musi conajmniej u burmistrza po 9 latach pracy odprawę w wysokości jednorocznego uposażenia, po 18 latach 40%, a po 27 latach pracy 60% ostatniego uposażenia w czynnej służbie, u płatnych radców gminnych po 4 latach 50%, po 8 latach 100%, a po 12 latach 150% rocznego uposażenia, jako jednorazowa odprawa, po 16 latach 40%, po 24 latach 60% rocznego ostatniego uposażenia tytułem emerytury i t. d.

Zaopatrzenia te przyznaje rada gminna, a w razie sporu między radą gminną, a uprawnionymi, rozstrzyga państwowa władza nadzorcza.

Kwestja uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego płatnych członków zarządu miasta, jest zasadniczo kwestją umowy między gminą, a rzeczonymi członkami zarządu miasta.

Przeniesienie w stan spoczynku burmistrza i płatnych radców gminnych, zarządza rada gminna. Burmistrz i płatni radcy gminni, nie mogą, w razie ponownego wyboru, nie przyjąć godności z wyjątkiem wypadku, gdyby warunki uposażenia lub zaopatrzenia emerytalnego, uległy pogorszeniu. Wszelkie spory z tytułu uposażenia,

lub zaopatrzenia emerytalnego członków zarządu miasta i gminy, rozstrzyga władza nadzorcza w toku instancyj, ewentualnie sąd administracyjny.

Radcy gminni, urzędujący honorowo, wybierani są na 4 lata. Weryfikację wyborów i zarzuty przeciw wyborom, przeprowadza w miastach średnich i większych burmistrz, w innych miastach i gminach wiejskich państwowa władza nadzorcza. Honorowi członkowie rady gminnej otrzymują roczne odszkodowanie za udział w administracji gminnej, obliczone ryczałtowo w równej kwocie dla wszystkich. Odszkodowania tego nie wolno się im zrzec.

Wybór honorowych radców gminnych, dokonywa się na zasadzie proporcjonalności i to w większych gminach i miastach przez reprezentację miejską, w małych i średnich przez zebranie gminne.

Reprezentacja miejska składa się w gminach:

od	201— 500	mieszkańców	z 24	członków
„	501— 2000	„	„ 36	„
„	2001— 4000	„	„ 48	„
„	4001—10000	„	„ 60	„
„	10001—20000	„	„ 72	„
wyżej	20000	„	„ 84	„

Urząd członka reprezentacji gminnej jest bezpłatny. Członkowie reprezentacji otrzymują jedynie zwrot poniesionych dla gminy z własnych funduszów wydatków, ewentualnie zwrot rzeczywistej szkody, poniesionej przez udział w posiedzeniach.

Reprezentacje miejskie wybierane są w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu na lat 4. Blokowanie list kandydatów jest dopuszczalne. Wybory przeprowadza burmistrz przy pomocy komisyj wyborczych, powoływanych przez radę gminną.

Wybory może zaprotestować rada gminna, a także kluby wyborcze; protesty rozstrzyga państwowa władza nadzorcza.

Administrację gminną prowadzi burmistrz przy pomocy wiceburmistrzów i płatnych członków rady gminnej.

Zakres działania burmistrza obejmuje:

1) kierownictwo zarządem miasta, przygotowywanie wniosków na radę gminną, wydział obywatelski i komisje, zwoływanie posiedzeń obu tych ciał, przewodnictwo na ich posiedzeniach, przedstawianie wniosków, wykonywanie uchwał,

2) ustalanie w porozumieniu z radą gminną zakresu działania wiceburmistrzów i płatnych radców gminnych,

3) wykonywanie władzy porządkowej i dyscyplinarnej nad urzędnikami gminnymi,

4) ogłaszanie ustaw i rozporządzeń państwowych i gminnych, wykonywanie przekazanej ustawami władzy państwowej na obszarze miasta,

5) wykonywanie policji miejscowej,

6) asygnowanie wydatków z kasy gminnej w ramach budżetu, dla wydatków poza budżetem potrzebuje burmistrz upoważnienia rady gminnej.

Przeciw zarządzeniom i orzeczeniom burmistrza w sprawach policji miejscowej, z wyjątkiem spraw karno-administracyjnych, przysługuje odwołanie do rady gminnej. W innych wypadkach rozstrzyga w toku instancji władza państwowa.

Burmistrz załatwia sprawy bieżącego urzędowania przy pomocy urzędu miejskiego; w wypadkach nagłych, niecierpiących zwłoki może załatwić również sprawy, należące do kompetencji rady gminnej. O załatwieniu tego rodzaju sprawy winien jednak radę gminną na najbliższem posiedzeniu zawiadomić.

Burmistrza zastępuje wiceburmistrz, w razie przeszkody wiceburmistrza płatny radca gminny, a w razie potrzeby również i honorowo obowiązki pełniący członek rady gminnej.

Burmistrz może pewne czynności, należące do jego zakresu działania, zlecić członkom rady gminnej, lub urzędnikom gminy.

Radę gminną zwołuje burmistrz przynajmniej dwa razy w miesiącu. Do ważności obrad wymaganą jest obecność bezwzględnej większości członków, oraz także większość głosów obecnych. Rada gminna może w regulaminie swoim postanowić, że wnioski, zamieszczone na porządku dziennym, co do których nie żądano dyskusji, uważa się za uchwalone. Posiedzenia rady gminnej nie są jawne. Z posiedzeń rady gminnej prowadzi się księgę uchwał, notując w niej z każdego posiedzenia nazwiska obecnych radców, przedmioty rozpatrywane i zapadłe uchwały, na żądanie i zdania przeciwne. Na członkach rady gminnej, jej wydziałów i komisyj, ciąży obowiązek zachowania tajemnicy służbowej.

Zakres działania rady gminnej obejmuje wszelkie sprawy, nienależące do kompetencji wydziału obywatelskiego, lub burmistrza.

W obradach rady gminnej w sprawach szkolnych, biorą udział nauczyciele, duchowni i lekarze szkolni w granicach, określonych ustawą szkolną. Osoby te współdziałają z głosem stanowczym, zwłaszcza w t. zw. wydziałach szkolnych rady gminnej.

W obradach rady gminnej w sprawach opieki nad ubogimi, biorą udział duchowni, nauczyciele, lekarze, którym powierzono leczenie ubogich, oraz urzędnicy policji.

Osobom z poza rady gminnej, biorącym udział w jej obradach i uchwałach, może rada gminna poruczyć pewne czynności administracyjne i wykonawcze, do jej zakresu należące.

Rada gminna może pewne swe uprawnienia w całości lub części przelać na komisję, lub wydziały, może również w charakterze członka takiej komisji powołać urzędnika odnośnego działu administracji miejskiej.

Komisje i wydziały rady gminnej mogą się składać z członków rady gminnej, z członków reprezentacji gminnej i mieszkańców miasta, uprawnionych do głosowania. Członków wydziałów i komisyj powołuje rada gminna. Wszyscy członkowie mają równy głos. W sprawach, podlegających kompetencji wydziału obywatelskiego, albo zatwierdzeniu władz nadzorczych, może tylko rada gminna ważnie uchwały powziąć.

Kadencja urzędowania wydziałów i komisyj kończy się z kadencją urzędowania rady gminnej.

Prócz opisanych powyżej komisyj i wydziałów, rada gminna powołać może wydziały doradcze dla opracowania pewnych kategoryj spraw, lub poszczególnych problemów administracyjnych dla rady gminnej.

W obronie interesów gospodarczych poszczególnych grup ludności, mogą istniejące prawnie korporacje przedkładać radzie gminnej wnioski z tym skutkiem, że albo rada gminna, albo delegowany przez nią wydział obowiązany jest wspólnie z delegatami korporacji, sta-

wiającej wniosek, sprawę omówić. Decyzja ostateczna należy jednak do rady gminnej.

Wydział obywatelski jest przedstawicielstwem ludności miasta. Podobnie, jak rada gminna, wydział obywatelski nie jest związany wnioskami przedłożonemi; dyrektywą dla jego uchwał winien być wyłącznie wzgląd o dobro gminy i jej mieszkańców.

Posiedzenia wydziału obywatelskiego zwołuje burmistrz w miarę potrzeby. Udział w posiedzeniach jest obowiązkiem członków. Członków zaniedbujących upomni wydział obywatelski trzykrotnie, za czwartym razem może orzec utratę mandatu. Przeciw orzeczeniu służy prawo odwołania w toku instancji, a ewentualnie skarga do sądu administracyjnego.

Posiedzenia wydziału obywatelskiego są publiczne. Do ważności uchwał potrzeba zaproszenia wszystkich członków na posiedzenie i obecności bezwzględnej większości głosów obecnych.

O ile wniosek rady gminnej na dwóch posiedzeniach wydziału obywatelskiego, z powodu niemożebności powzięcia ważnej uchwały, uchwalonym nie zostanie, wniosek taki uważa się za uchwalony, o ile przy powtórnem zamieszczeniu go na porządku dziennym zastrzeżono, że w wypadku ponownej niemożebności, powzięcia ważnej uchwały, wniosek będzie uważany za uchwalony.

Sposób zwoływania posiedzeń wydziału obywatelskiego, prowadzenia obrad, zapadania uchwał, normuje regulamin przez wydział obywatelski uchwalony.

Reprezentacja miejska wybiera ze swego grona prezydjum, a z grona tegoż przewodniczącego i jego zastępcę. Prezydjum temu winny być przedłożone we właściwym czasie wszystkie sprawy, postawione na porządku dziennym wydziału obywatelskiego. Prezydjum ma prawo badania akt wszelkich przedłożeń bądź samo, bądź przez delegowany ad hoc wydział reprezentacji miejskiej, oraz delegowania na posiedzenie wydziału obywatelskiego referenta, który przedstawi sprawę obok referatu burmistrza, względnie delegowanego przez niego zastępcy.

Zarówno rada gminna, jak i wydział obywatelski, mają prawo wyłonić mieszane komisje, złożone z członków rady gminnej i członków reprezentacji gminnej. O ile tego rodzaju mieszane komisje powstają z inicjatywy rady gminnej, to członków reprezentacji gminnej deleguje prezydjum tejże reprezentacji. W tych wypadkach burmistrz i przewodniczący prezydjum reprezentacji gminnej są z urzędu członkami wydziału.

Reprezentacja miejska może żądać dowodów wykonania uchwał i decyzyj wydziału obywatelskiego. W tym wypadku rada gminna obowiązana jest przesłać prezydjum reprezentacji odnośne akta do wglądu.

Reprezentacja miejska ma prawo zażądać, na życzenie conajmniej trzech swych członków, wyjaśnień od rady gminnej, która obowiązana jest ich udzielić w ciągu miesiąca, lub na najbliższem posiedzeniu wydziału obywatelskiego, o ile odbywa się ono w terminie krótszym.

Podobnie prezydjum reprezentacji gminnej ma prawo przedstawiać radzie gminnej wnioski we własnym zakresie działania gminy, co do których rada gminna winna zająć stanowisko i oświadczyć się w czasokresie poprzednio wymienionym. Dyskusja nad oświadczeniem tem na najbliższem posiedzeniu wydziału obywatelskiego ma miejsce, gdy zażąda tego $^1/_3$ część członków reprezentacji gminnej.

Wydział obywatelski zatwierdzą w wypadkach ustawą przewidzianych, uchwałę rady gminnej, która to uchwała staje się w ten sposób uchwałą gminy.

Zatwierdzenia wydziału obywatelskiego wymagają uchwały rady gminnej, dotyczące:

1) zmiany zaliczenia gminy do jednej z przewidzianych ustawą gminną kategoryj (klas),

2) zmiany terytorjum gminy,

3) zmiany statutów gminnych,

4) spraw, wymagających w myśl obowiązujących ustaw uchwały gminy,

5) zwolnienia członka reprezentacji gminnej z jego obowiązków,

6) umów, zawieranych przez gminę z burmistrzem, jego zastępcami i płatnymi radcami gminnymi,

7) etatów, posad i uposażeń personalu, zatrudnionego w administracji gminnej,

8) budżetu i ustanawiania podatków gminnych,

9) badania zamknięć rachunkowych gminy,

10) zużycia nadwyżek kasowych i pokrycia deficytów budżetowych,

11) ściągania zaległości,

12) zmian w stanie majątkowym gminy, oraz w sposobie użytkowania majątku gminnego,

13) nadzwyczajnych wyrębów i karczowań w lasach gminnych,

14) ubytków majątku gminnego,

15) zaciągania pożyczek i ich spłaty, udzielania poręki gminnej, a to w małych i średnich gminach w wysokości ponad 1000 mk, w większych, w wysokości ponad 10000 mk, w miastach w wysokości 30000 mk,

16) upoważnień rady gminnej do poczynienia i pokrycia pewnych wydatków poza budżetem,

17) tworzenia nowych zakładów gminnych, ustalania cen za gaz, energję elektryczną, wodę, taryf tramwajowych i t. p.,

18) oddania prowadzenia zakładów i przedsiębiorstw gminnych osobom trzecim,

19) oddania użytkowania majątku gminnego na czas dłuższy, niż 10 lat, lub za czynszem wyższym, niż 1000 mk rocznie,

20) zaniechania prowadzenia na czas dłuższy, niż 5 lat, przedsiębiorstw, zakładów lub instytucyj miejskich,

21) rozbudowy miasta i budowy nowych budynków,

22) sprzedaży i zastawienia gruntów miejskich, prawa zabudowy,

23) zmian w stanie majątku gminnego,

24) przyjęcia spadków i darowizn, połączonych z ciężarami, których nie pokrywają ich dochody,

25) odszkodowania członków rady gminnej, za ich czynności urzędowe,

26) przyjęcia zobowiązań dostarczania innym gminom wody, światła i t. p.

Ze spraw powyższych zatwierdzeniu nadzorczych władz państwowych podlegają:

a) we wszystkich gminach, sprawy wymienione powyżej pod 1), 2), 13) i 15),

b) we wszystkich gminach z wyjątkiem miast i średnich gmin, sprawy wymienione pod 3), 14), 23) i 26), a także pod 22), o ile cena sprzedaży, lub wysokość obciążenia przekracza 5.000 mk,

c) w małych i średnich gminach, nadto w sprawach, określonych pod 8).

Przeciwko odmówieniu zatwierdzenia, które musi być umotywowane, przysługuje gminie odwołanie w toku instancji, ewentualnie skarga do sądu administracyjnego.

Wydział obywatelski nie może uczynić zależnem zatwierdzenia wniosku rady gminnej od warunku, ograniczającego zakres działania rady gminnej, a zatwierdzenie, z warunkiem takim połączone, równa się odrzuceniu wniosku.

Rada gminna może uchwał wydziału obywatelskiego nie wykonać, w tych wypadkach jednak musi podać wydziałowi powody swego stanowiska.

Wydział obywatelski może ze swego grona dla załatwienia pewnych oznaczonych kategoryj spraw, należących do kompetencji wydziału, ale pilnych, wyłonić mieszaną komisję, złożoną w $^1/_3$ z członków rady gminnej, w $^2/_3$ z członków reprezentacji gminnej, część swych uprawnień na nią przelać, a zakres jej działania określić osobnym statutem. Komisja ta decyduje w zastępstwie wydziału obywatelskiego.

W gminach małych miejsce wydziału obywatelskiego zajmują zebrania gminne, zwoływane i kierowane w obradach przez burmistrza. Do ważności uchwał zebrań gminnych wymaganem jest zaproszenie wszystkich uprawnionych do głosowania w gminie, obecność przynajmniej $^1/_3$ części członków i większość głosów obecnych.

Gospodarka finansowa gminy opiera się na budżecie, opracowanym przez burmistrza najpóźniej do końca stycznia każdego roku kalendarzowego. Najpóźniej w ciągu marca budżet musi być przez radę gminną ustalony i w jednym egzemplarzu władzom nadzorczym przesłany. Budżet staje się prawomocnym, o ile władza nadzorcza albo przyjmie go wyraźnie do wiadomości, albo w ciągu 4 tygodni zarzutów przeciw niemu nie podniesie.

Gospodarkę finansową gminy prowadzi burmistrz. Zamknięcia rachunkowe wraz z zamknięciem rocznem inwentarza gminy, muszą być najpóźniej do dnia 1 października przesłane radzie gminnej, a po zatwierdzeniu, państwowym władzom nadzorczym.

Gminy posiadają majątek zakładowy w zasadzie nienaruszalny; wszelkie zmiany dopuszczalne są w nim jedynie pod warunkiem niezmniejszenia jego rentowności. Dla objektów majątkowych, które wskutek używania tracą wartość, względnie rentowność, należy ustanowić odpowiednie fundusze odnowienia. Pożyczki wolno zaciągać w zasadzie tylko na rentujące się inwestycje i to, o ile własnych funduszów gmina nie posiada. Pożyczki na cele bieżących wydatków dopuszczalne są wyjątkowo w wypadkach koniecznej potrzeby. Czas amortyzacji przy pożyczkach, zaciąganych na rentujące się inwestycje nie może przekraczać 35 lat, przy innych pożyczkach 50 lat.

Gminy, składające się z kilku miejscowości, noszą w zasadzie nazwę miejscowości pod względem zaludnienia największej, w wyjątkowych wypadkach i z ważnych przyczyn może rząd od tej zasady odstąpić. W gminach tych, o ile liczą powyżej 2000 mieszkańców, wybiera burmistrza wydział obywatelski, w gminach mniejszych zebranie gminne. Członków reprezentacji gminnej i rady gminnej wybierają wyborcy całej gminy w pięcioprzymiotnikowem głosowaniu, chyba, że przy połączeniu miejscowości w jedną gminę, zastrzeżono terytorjalne zastępstwo. Dla zarządu majątkiem zakładami, lub instytucjami w miejscowościach, w skład gminy wchodzących, mogą być ustanowione lokalne rady zarządzające. Statuty i organizację tych rad ustalają przedstawicielstwa miejscowe, t. j. wybrani w danej miejscowości członkowie reprezentacji gminnej i rady gminnej; osoby te wchodzą również z urzędu w skład rad zarządzających. W wypadku omawianym, prowadzą miejscowości wspomniane dla zarządu własnym majątkiem, zakładami, czy instytucjami potrzebne kancelarje i kasy, układają odrębne budżety i zamknięcia rachunkowe.

Burmistrz prowadzi agendy policji w całej gminie, dopuszczalnem jest jednak za zgodą przełożonych władz nadzorczych, poruczenie tych agend w poszczególnych miejscowościach, w skład gminy wchodzących, członkowi rady gminnej w danej miejscowości zamieszkałemu, jako zastępcy burmistrza.

O ile pewna samodzielność gospodarcza i administracyjna została poszczególnym miejscowościom pozostawiona, burmistrz i rada gminna załatwiają jedynie czynności, dotyczące całej gminy. Pokrycie wydatków administracyjnych, następuje drogą ugody między poszczególnemi miejscowościami. W razie sporów rozstrzyga państwowa władza nadzorcza. Zatwierdzenia władzy nadzorczej wymagają zarządzenia zmiany okręgów poszczególnych miejscowości, wyłączenie niektórych z obrębu gminy i przyłączenie ich do innych gmin, względnie utworzenie z pewnego okręgu samoistnej gminy. Zarządzenia te wymagają wysłuchania zainteresowanych czynników, ewentualnego uzgodnienia ich odmiennych stanowisk i żądań. Zarządzenia takie mogą być wydane również z pominięciem podnoszonych zarzutów, o ile interes publiczny tego wymaga. Są one zaskarżalne w toku instancji, ewentualnie w drodze skargi do sądu administracyjnego.

Rada gminna nosi w miastach nazwę rady miejskiej, a członkowie jej, radców miejskich. Analogicznie reprezentacja gminna nazywa się reprezentacją miejską (obywatelską).

Nadzór nad miastami sprawuje komisarz krajowy, w sprawach własnego zakresu działania gminy, przy pomocy rady przybocznej, złożonej z 6 członków, wybieranych na lat 4 w proporcjonalnem głosowaniu przez powiatowe reprezentacje z grona czynnych, lub emerytowanych urzędników gminnych, lub osób, mających prawo wybieralności do ciał administracyjnych gminy.

Od orzeczeń, wydanych przez komisarza krajowego w drodze nadzoru, przysługuje prawo odwołania do ministerstwa, ewentualnie skargi do sądu administracyjnego.

Nadzór nad innemi gminami wykonuje powiatowa władza rządowa przy pomocy wydziału rady powiatowej.

Ministerstwo może zastrzec pewne działy administracji i gospodarki gminnej, zwłaszcza w miastach większych, bezpośrednio swej kontroli.

Termin odwołania w sprawach załatwianych przez administrację gminną lub dotyczących tej administracji wynosi dni 14, a dla skargi do sądu administracyjnego 1 miesiąc.

Stosunki prawne urzędników gminnych, ich ilość, uposażenie, kwalifikacje, określa gmina w osobnych statutach. Urzędników mianuje rada gminna.

Urzędnicy mają prawo do odpowiadającego ich kwalifikacjom naukowym, oraz miejscowym stosunkom drożyźnianym wynagrodzenia, oraz do zaopatrzenia dla siebie i rodzin w razie niezdolności do pracy, lub ukończenia 65 roku życia. Prawo do emerytury uzasadnia 10 lat służby.

O ile idzie o prawo do uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego, urzędnicy mogą ich dochodzić w zwykłej drodze sądowej. Dla spraw tych mogą być powołane mieszane komisje rozjemcze, których orzeczenia, o ile się urzędnik ich orzecznictwu podda, są dla sądów wiążące. Komisje te składają się w połowie z zastępców gminy, w połowie z zastępców urzędników. Drugą instancję stanowi krajowa komisja rozjemcza, złożona z reprezentantów gmin i delegatów zrzeszeń urzędniczych. Podobne komisje rozjemcze istnieją dla burmistrzów i płatnych członków rad gminnych. Z kompetencji komisyj rozjemczych wyłączone są sprawy dyscyplinarne.

Analogiczne postanowienia dotyczą innych funkcjonarjuszy i robotników gminnych; ich stosunki służbowe ustalić winna rada gminna w drodze osobnego statutu, regulującego czas pracy, jej rodzaj, wynagrodzenie, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadobowiązkowych, ubezpieczenie na wypadek choroby, ubezpieczenie od wypadków, zaopatrzenie na wypadek niezdolności do pracy, lub na starość.

Po 5 latach nienagannej służby rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić tylko za zgodą pracownika, lub z ważnych przyczyn przez radę gminną. Roszczenia ze stosunków tych wynikające rozstrzygają zwyczajne sądy.

Członkowie rady gminnej (miejskiej) zarówno płatni jak bezpłatni, podlegają przepisom służbowym i dyscyplinarnym, wydanym dla państwowej służby cywilnej — członkowie pełniący swe funkcje honorowo podlegają w razie przestępstwa służbowego naganie lub zwolnieniu. Kary orzeka państwowa władza nadzorcza po przeprowadzeniu dochodzeń. Burmistrz obowiązany jest donieść o każdem do jego wiadomości doszłem przekroczeniu służbowem władzy przełożonej. Przeciw orzeczeniom skazującym przysługuje prawo odwołania do ministerstwa spraw wewnętrznych, ewentualnie skarga do sądu administracyjnego.

Przepisom porządkowym i dyscyplinarnym, wydanym dla państwowej służby cywilnej podlegają również i urzędnicy gminni. Władzą dyscyplinarną dla urzędników gminnych jest rada gminna. Kompetencje swe może rada gminna przelać na specjalną komisję, jednakże wydalenie ze służby zadecydować może tylko rada gminna. Przeciw orzeczeniom rady gminnej przysługuje odwołanie do przełożonej państwowej władzy nadzorczej, dalej do ministerstwa spraw wewnętrznych, ewentualnie skarga do sądu administracyjnego.

W małych, średnich i wielkich gminach wiejskich przysługuje władza porządkowa i dyscyplinarna nad personalem gminnym państwowym władzom nadzorczym, jednakże tylko w wypadkach, gdy rada gminna obowiązków swoich w dziedzinie nadzoru nad personalem gminy należycie nie wykonuje. Tok instancji analogiczny jak poprzednio omówiony.

Burmistrz ma prawo nakładania jedynie kar porządkowych i to do maksymalnej wysokości 50 mk. Przeciw orzeczeniom burmistrza służy prawo odwołania do rady gminnej, która w miasteczkach i średnich miastach rozstrzyga ostatecznie; w miastach wielkich dopuszczalne jest dalsze odwołanie do państwowych władz nadzorczych.

O ile urzędnik pilnej sprawy w terminie zakreślonym nie załatwi, burmistrz może zarządzić załatwienie jej przez innego urzędnika na koszt opieszałego, którego-to załatwienia koszty, względnie i grzywna z tego powodu nałożona, nie mogą przekraczać łącznie 50 mk. Przeciwko tego rodzaju zarządzeniu burmistrza przysługuje prawo odwołania na drodze poprzednio opisanej.

Uprawnienie ostatnie przysługuje również państwowym władzom nadzorczym w stosunku do burmistrza, lub płatnych członków rady gminnej, jednakże tylko w sprawach policji miejscowej. Odwołanie rozstrzyga ministerstwo spraw wewnętrznych.

Na wniosek $^1/_3$ części uprawnionych do głosowania może zgromadzenie gminne w głosowaniu ludowem zwykłą większością głosów wydział obywatelski rozwiązać.

Głosowanie takie odbyć się może także na zarządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych.

Rozwiązanie wydziału obywatelskiego powoduje równoczesne rozwiązanie rady gminnej. Burmistrz i płatni członkowie rady gminnej pozostają na swych stanowiskach, ostatni aż do wyboru nowych.

Nowe wybory mają być przeprowadzone w ciągu 3 miesięcy na zarządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych.

Badeńska gminna ordynacja wyborcza objęta jest ustawą z 30 marca 1922 r. Wybory członków reprezentacji gminnej w miastach, mających wydział obywatelski, wybory honorowych członków rady gminnej w małych i średnich gminach, wybór burmistrza i płatnych członków rady gminnej w gminach do 2000 mieszkańców odbywają się bezpośrednio przez ogół uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. Pośrednio przeprowadza się wybory burmistrza i płatnych członków rady gminnej w gminach, liczących ponad 2000 mieszkańców, przez członków wydziału obywatelskiego, a honorowych członków rady gminnej w miastach przez reprezentację miejską.

Wybory członków reprezentacji gminnej i honorowych członków rady gminnej przeprowadzane są systemem proporcjonalnym. O ile wybory przypadają w tym samym okresie, przeprowadza się naprzód wybór członków reprezentacji gminnej i honorowych członków rady gminnej, a następnie wybór burmistrza i płatnych członków rady gminnej. Wybory przeprowadza się co 4 lata normalnie w miesiącu listopadzie. Wybory zarządza i dzień głosowania oznacza ministerstwo.

Wybory bezpośrednie odbywają się na podstawie urzędowych spisów wyborców i zatwierdzonych urzędowo list kandydatów. Listy wyborcze sporządza rada gminna. Listy wyborcze układane są w mniejszych gminach alfabetycznie dla całego obszaru gminnego, w miastach, zwłaszcza większych, mogą być układane alfabetycznie według nazw ulic, według liczb orjentacyjnych domów, alfabetycznie według spisu mieszkańców, ewentualnie w podobny sposób według dzielnic, ulic i t. d. Wojskowi wszelkich kategoryj i dykasteryj służbowych, jak długo pozostają w czynnej służbie, listą wyborców objęci nie są. Listy wyborców zestawiane być mogą albo w formie zeszytowej, albo w formie kartoteki.

Wyłożenie list przez radę gminną do wglądu publicznego trwa dni 8, w ciągu których mogą być wnoszone reklamacje. Reklamacje rozstrzyga rada gminna, o ile jednakże reklamację uzna za nieuzasadnioną winna ją przedłożyć państwowej władzy nadzorczej do rozstrzygnięcia. Władza ta po wysłuchaniu zdania wydziału powiatowego, reprezentacji powiatowej, lub rady przybocznej, wyda najpóźniej w ciągu dni 14 orzeczenie, zaczepialne następnie w toku instancji aż do skargi do sądu administracyjnego włącznie. Odwołanie jednak nie wstrzymuje przewodu wyborczego. Najpóźniej w 14 dni po upływie terminu reklamacyjnego rada gminna zatwierdza listy wyborców, przyczem przy systemie kartotekowym kartoteki się zamyka i plombuje, lub pieczętuje, aby usunięcie kart było niemożliwem.

Wyborcy, względnie ich zrzeszenia mogą otrzymać odpisy list wyborczych.

Wybory odbywają się w dni świąteczne z wyjątkiem świąt uroczystych. W większych gminach, zwłaszcza zaś w miastach, można terytorjum podzielić na okręgi wyborcze, lub obwody głosowania. Wybory przeprowadzają komisje wyborcze, wyznaczone przez radę gminną, która wybiera również główną komisję wyborczą dla nadzoru i ustalenia ogólnego wyniku wyborów. Przewodniczącym głównej komisji wyborczej jest burmistrz.

Głosowanie odbywa się tajnie kartkami papieru koloru białego, wypełnionemi poza lokalem wyborczym nazwiskami tych, na których wyborca pragnie głos oddać. Karty głosowania oddaje wyborca w urzędowej kopercie. Przy głosowaniu proporcjonalnem dopuszczalne jest jedynie głosowanie na listy, przy głosowaniu zwykłem na nazwiska. Przepisy o postępowaniu przy stwierdzaniu identyczności wyborcy, odbieraniu głosów, urnach wyborczych, prowadzeniu protokołu, analogiczne jak w naszej ordynacji wyborczej sejmowej. Podobnie postanowienia o skrutynjum nie różnią się zasadniczo od przepisów polskiej ordynacji wyborczej do Sejmu. Pewne różnice spowodowane są dwoistą formą wyborów pośrednich i bezpośrednich. I tak ordynacja wyborcza badeńska precyzuje z istoty rzeczy inaczej nieważność kartek (głosów) przy wyborach, przy których obowiązuje zasada proporcjonalności, inaczej przy wyborach opartych na zasadzie większości, uznając w ostatnim wypadku za nieważne kartki próżne, lub zawierające nazwiska osób, nie mających prawa wybieralności, nazwiska nieczytelne, wreszcie kartki, z których treści nie można poznać woli głosującego.

Ważniejsze akty przewodu wyborczego, jak ogłoszenie wyborów, oznaczenie terminu głosowania, ogłoszenie terminu reklamacyjnego, list kandydatów, wyniku wyborów i t. p. winny być ogłoszone publicznie w sposób w danej miejscowości praktykowany. Wynik wyborów ogłasza burmistrz.

Jak wspomniałem, wybory członków reprezentacji gminnej, członków honorowych rady gminnej, członków płatnych rady gminnej i burmistrza odbywają się osobno, każdy w odrębnym akcie wyborczym. Wybory członków reprezentacji gminnej przeprowadza burmistrz przy pomocy rady gminnej. Poszczególne czynności wyborcze wykonują komisje wyborcze. Wybory są proporcjonalne. Listy wyborcze muszą być podpisane przynajmniej przez 5 wyborców i nie mogą obejmować więcej nazwisk, niż ilość członków reprezentacji gminnej, mających być wybranymi. Każdy z kandydatów może być zamieszczony tylko na jednej liście. Kandydat zamieszczony na kilku listach musi się oświadczyć, z której listy kandyduje, o ile tego nie uczyni, nazwisko jego pozostawia się na pierwszej zgłoszonej liście. Każda lista musi mieć swego pełnomocnika. Listy otrzymują oznaczenie liczbowe według porządku ich wnoszenia. Po upływie 6 dni od wniesienia główna komisja wyborcza zatwierdza listy kandydatów i ogłasza je na 4 dni przed dniem głosowania. Proporcjonalny rozdział mandatów ustala się systemem przyjętym w Polsce przy wyborach sejmowych. O ile zgłoszono ważnie tylko jedną listę kandydatów, głosowanie się nie odbywa. O ile na jedną z list kandydatów przypadło więcej mandatów, niż zawierała nazwisk, nieobsadzone mandaty przydziela się innym listom, a to kolejno tym, na które największa ilość głosów padła. Na miejsce opróżnione przez śmierć, rezygnację, utratę prawa wybieralności i t. p. przyczyny, wstępuje do reprezentacji gminnej najbliższy kandydat z listy, z której ubyły został wybrany. W wypadku, gdy lista następców zostanie wyczerpaną członkowie reprezentacji gminnej następcę wybierają zwykłą większością głosów, przyczem w razie równości głosów decyduje los.

Wybory honorowo funkcjonujących członków rady gminnej przeprowadza w gminach małych i średnich burmistrz przy pomocy dwóch asesorów z grona wyborców i sekretarza. W miastach przy pomocy komisji wyborczej, złożonej z 5 członków, a ewentualnie i komisyj obwodowych, których ilość i skład ustanawia rada gminna.

Wybory rozpisuje rada gminna. Listy kandydatów nie mogą zawierać więcej nazwisk, niż ilość wybrać się mających członków rady gminnej i muszą być podpisane przez 6 uprawnionych do głosowania. W razie braku następcy z listy, powołuje w średnich gminach reprezentacja gminna, w małych gminach rada gminna następcę z grona wyborców. Zresztą obowiązują zasady opisane poprzednio przy wyborach członków reprezentacji gminnej.

Wobec nielicznego koła wyborców, terminy poszczególnych stadjów wyborczych w gminach małych mogą być skrócone i pewne stadja z sobą połączone. Tak n. p. rozpisanie wyborów, oznaczenie terminu reklamacyjnego, dnia i godziny wyborów, lokalu wyborczego, wezwanie do zgłaszania list kandydatów może być jednem ogłoszeniem objęte. Ogłoszenie to obejmować może również wszelkie wymagane ustawą pouczenia prawne; termin do wnoszenia reklamacyj i składania list kandydatów może być równoczesny i t. d. Zasady te, o ile chodzi o krótkość terminów, mają zastosowanie również w wypadkach, gdy wyboru dokonuje reprezentacja gminna. W ostatnim wypadku n. p. rozpisanie wyborów może nastąpić na tydzień, zgłaszanie list kandydatów na 3 dni przed dniem wyborów. Do ważności wyborów potrzeba należytego zawiadomienia wszystkich członków reprezentacji gminnej i obecności bezwzględnej większości.

Wybór burmistrza i płatnych członków rady gminnej następuje w głosowaniu zwykłem bezwzględną większością głosów, a to o ile wyboru dokonuje wydział obywatelski przy obecności bezwzględnej większości członków, a o ile wyboru dokonuje zebranie gminne

bezwzględną większością głosów i w obecności conajmniej $1/3$ części członków zebrania gminnego.

O ile wybór burmistrza, czyto z braku kompletu, czy z braku wymaganej ilości głosów, czyto wybrania osoby, niemającej prawa wybieralności, czy wreszcie nieprzyjęcia wyboru na trzech z rzędu posiedzeniach do skutku nie przyjdzie, ministerstwo spraw wewnętrznych ma prawo zamianować burmistrza, jednak tylko na lat trzy.

W gminach, składających się z kilku miejscowości, każda miejscowość, o ile liczy przynajmniej 50 członków stanowi osobny obwód wyborczy z odrębną listą uprawnionych do głosowania. Czynności, związane z przeprowadzeniem wyborów dokonuje rada gminna na całem terytorjum gminy.

Wybory członków rad zarządzających w miejscowościach, stanowiących gminę zbiorową, przeprowadzane są według zasad wyborów członków rady gminnej, pełniących swe funkcje honorowo, a terytorjalnie ograniczone do danej miejscowości.

Jak wspomniałem, zebranie gminne w głosowaniu ludowem ma prawo rozwiązać wydział obywatelski. Wniosek taki ogłosić winni wnioskodawcy publicznie w sposób w gminie przyjęty z wezwaniem do wyborców (uprawnionych do głosowania), aby w określonym terminie, najdłużej 3 miesięcy, złożyli podpisy za wnioskiem w radzie gminnej. Wniosek taki winien być równocześnie doręczony radzie gminnej z poświadczeniem publicznego ogłoszenia. Rada gminna po upływie najpóźniej 3 miesięcy zwraca wniosek z podpisami wnioskodawcom.

O ile za wnioskiem na rozwiązanie wydziału wypowie się $1/3$ część uprawnionych do głosowania, wnioskodawcy przedkładają go państwowej władzy nadzorczej. Władza ta po zbadaniu legalności postępowania przedkłada go ministerstwu, które zarządza głosowanie ludowe. Przy głosowaniu mają zastosowanie omówione poprzednio zasady przy wyborach członków reprezentacji gminnej z tą różnicą, że akt głosowania przeprowadza delegat państwowej władzy nadzorczej przy pomocy rady gminnej. Wynik głosowania wraz z aktami zostaje przedłożony państwowej władzy nadzorczej, która po zbadaniu ogłasza wynik publicznie.

Zarzuty przeciwko przeprowadzeniu głosowania ludowego, o ile zostały w ciągu tygodnia wniesione, rozstrzyga ostatecznie ministerstwo spraw wewnętrznych. Skoro wynik głosowania ludowego stanie się prawomocny, ministerstwo o ile gmina w głosowaniu ludowem oświadczy się za wnioskiem, rozwiązuje wydział obywatelski i rozpisuje nowe wybory.

(Ciąg dalszy nastąpi).

BRONISŁAW BIEGELEISEN.

Działalność Instytutu Psychotechnicznego w roku 1930.

Działalność Instytutu Psychotechnicznego, służącego przedewszystkiem potrzebom Gminy m. Krakowa, rozwijała się w roku sprawozdawczym w coraz szerszym zakresie. Ścisła współpraca z Instytutem Porady Zawodowej w Katowicach i Instytutem Porady Zawodowej dla Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu pozwalała na wzajemną wymianę doświadczeń i przyczyniła się do ulepszenia metod pracy.

W roku sprawozdawczym Instytut dokończył wykonania laboratorjum psychotechnicznego dla Fabryki Prochu i Materjałów Kruszących w Zagożdżonie. Praca ta, zaczęta ze stanowiska zapobieżenia nieszczęśliwym wypadkom, które tak często zdarzają się w wytwórniach materjałów wybuchowych, poruczona nam została przez kierownictwo tego zakładu. Po przeprowadzeniu na miejscu analizy pracy, ważniejszych funkcyj pracowników, zaprojektowaliśmy urządzenie laboratorjum, przyczem okazała się potrzeba skonstruowania nowych aparatów, dostosowanych do potrzeb fabryki. Aparaty te zostały wykonane wyłącznie siłami krajowemi w warstatach Muzeum Przemysłowego w Krakowie.

W czerwcu 1930 r. zaprosiło Stowarzyszenie Polskich Inżynierów Przemysłu Naftowego w Borysławiu kierownika Instytutu na odczyt p. t. „O założeniu pracowni psychotechnicznej dla przemysłu naftowego". Z inicjatywy Sekcji Naukowej Organizacji przy tem Towarzystwie, a w szczególności Dra Inż. Markiewicza i Inż. J. Wojnara zawiązał się Komitet Organizacyjny Poradni Zawodowej dla Zagłębia Naftowego, którego doradcą fachowym jest kierownik naszego Instytutu.

Jesteśmy w ciągłym kontakcie z wielu instytucjami psychotechnicznemi zagranicznemi, szczególnie ścisły wytworzył się kontakt z prof. Lahy z Paryża. Odwiedził on nasz Instytut, wyrażając się z wielkiem uznaniem o naszej pracy, szczególne zainteresowanie wzbudziły w nim nasze metody badań, jakoteż te testy i aparaty, które są owocem własnej wytwórczości Instytutu. Niektóre z tych testów zabrał nawet ze sobą do Paryża, oświadczywszy chęć stosowania w instytutach, któremi kieruje we Francji i Belgji (jest ich kilkanaście). Staraniem Instytutu prof. Lahy wygłosił dnia 30-go listopada odczyt p. t. „Le rôle de la psychotechnique dans l'organisation du travail humain".

W styczniu 1930 r. odbyła się I. Polska Konferencja Psychotechniczna w Warszawie, na której z ramienia Instytutu Krakowskiego wygłosili referaty:

Dr. B. Biegeleisen: Postulaty poradnictwa zawodowego,

Dr. W. Medyński: Rola psychopatologa w poradnictwie zawodowem,

Inż. St. Hoffmann: Postulaty badania szoferów w Polsce.

Pierwszy z tych referatów, jako programowy, zawierał szereg rezolucyj, które miały stanowić wytyczne dla przyszłego rozwoju poradnictwa zawodowego w Polsce, wszystkie one zostały przez Zjazd przyjęte, a urzeczywistnienie ich przyczyni się w wielkiej mierze do skierowania idei poradnictwa na właściwe tory. Referat o badaniu szoferów zmierzał do wprowadzenia obowiązkowych badań dla kierowców samochodów, a to ze względu na prace, rozpoczęte w tym kierunku przez Instytut krakowski, które okazały skuteczność tych badań.

W kwietniu 1930 r. kierownik naszego Instytutu, jako członek Towarzystwa „Arbeitsgemeindschaft für Psychotechnik in Österreich", wziął udział w zjeździe psychotechników austrjackich, który odbył się pod przewodnictwem austrjackiego ministra oświaty w Gracu

i wygłosił na nim referat. Program tego zjazdu obejmował między innemi następujące referaty:

Prof. H. Rupp (Berlin): Związek pomiędzy dobrocią i szybkością pracy,

Prof. H. Tumlisz (Insbruk): Znaczenie zażenowania w badaniach psychotechnicznych,

Dr. Biegeleisen (Kraków): Problemy organizacyjne psychotechniki w przemyśle górniczo-hutniczym,

Dr. Erdélyi (Budapeszt): Psychotechnika na Węgrzech,

Prof. Sterzinger (Graz): Badania zdolności artystycznych,

Dr. Goldscheider (Katowice): Badania policji w Katowicach,

Inż. Hacl (Wiedeń): Psychologja zawodów społecznych,

Dr. Hildebrandt (Bochum): Psychotechnika nieszczęśliwych wypadków,

Prof. Seelig (Grac): Psychodjagnostyka i kryminologja.

Oba referaty polskie wywołały ożywioną dyskusję. Mieliśmy sposobność przekonać się, jak dużą rolę w społeczeństwie austrjackiem odgrywa psychotechnika, nawiązaliśmy ścisły kontakt z Inż. Hacklem, kierownikiem Instytutu Psychotechnicznego w Wiedniu, w szczególności uderzyło mile na tym zjeździe, że sfery uniwersyteckie zarówno z medycyny, jak i z psychologji ogólnej odnosiły się z wielkiem uznaniem i zainteresowaniem do badań psychotechnicznych.

Instytut nasz zwraca szczególną uwagę na ścisły kontakt i współpracę ze szkolnictwem, wszak praca nasza, poparta przez życzliwe zrozumienie ze strony Kuratorjum Okręgu Krakowskiego, w wielkiej części odnosi się do młodzieży. Szczególnie szkoły powszechne były przedmiotem nieustannych i bardzo rozległych badań, umożliwionych dzięki poparciu inspektorki szkół powszechnych Dr. M. Dłuskiej, która okazała duże zrozumienie dla znaczenia psychotechniki i poradnictwa zawodowego. Wyniki tych badań będą w swoim czasie opublikowane. Z inicjatywy Rady Szkolnej Miejskiej Sekcja Psychologiczna Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Krakowie przyjęła program współpracy z Instytutem i Poradnią Zawodową w Krakowie. Program ten obejmuje:

1) Kurs psychologji i psychotechniki dla nauczycieli i nauczycielek szkół powszechnych,

2) Opracowanie arkusza indywidualnego,

3) Współpracę nauczycielstwa w poradnictwie zawodowem,

4) Badania dzieci niedorozwiniętych i głuchoniemych ze szczególnem uwzględnieniem poradnictwa zawodowego,

5) Opiekę nad dziećmi szczególnie zdolnemi,

6) Badania dla poradnictwa zawodowego w szkołach.

Program ten, zakrojony na szereg lat, zaczęliśmy już w bieżącym roku wprowadzać w życie, a w szczególności rozpoczęliśmy kurs wykładów i badania w najwyższych oddziałach szkół powszechnych. Pokaz takich badań urządziliśmy dla delegatki Instytutu Psychologicznego w Łodzi, Instytutu Porady zawodowej w Sosnowcu, profesorek seminarjów z Bochni i Sandomierza, które zajęły się ich metodyką. Niemniej ścisły kontakt utrzymywaliśmy z seminarjami nauczycielskiemi, wszystkie seminarja w Krakowie współpracują z nami już od paru lat. Na zjeździe nauczycieli seminarjów województwa krakowskiego w Krakowie w lutym 1930 r. kierownik Instytutu wygłosił referat o wynikach tej współpracy, która wzbudziła żywe zainteresowanie. Seminarja w Białej, Bochni, Sandomierzu i Sosnowcu wprowadziły u siebie badania psychologiczne pod naszym kierunkiem, względnie według naszych wskazówek. Również nawiązaliśmy trwałe stosunki z szkołami średniemi ogólno-kształcącemi. Nieustannie zgłaszają się uczniowie gimnazjalni i to rozmaitych klas bądź sami, bądź z rodzicami, bądź też przesyłani przez odnośnych kierowników zakładów i profesorów w najrozmaitszych przypadkach poradnictwa zawodowego, gdy chcą porzucić naukę gimnazjalną, zasięgnąć porady w wyborze zawodu po ukończeniu gimnazjum, gdy nauka im trudno przychodzi, gdy pragną zmienić typ gimnazjum, albo nie wiedzą, do jakiego typu szkoły średniej wpisać się i t. d. W wielu gimnazjach przeprowadziliśmy badania dla selekcji przy egzaminie wstępnym do szkoły średniej. Prace te są nieustannie dalej prowadzone, a wyniki ich będą po ukończeniu opublikowane.

Także i szkolnictwo wyższe objawiło zainteresowanie dla naszego instytutu. Z inicjatywy Rektora prof. Dra Krauzego i prof. Riegera zwiedzili profesorowie Akademji Górniczej in gremio nasz Instytut, a kierownik tegoż wygłosił dla nich referat, w którym nakreślił program badań psychotechnicznych dla słuchaczów Akademji. Instytut nasz rozpoczął studja przygotowawcze dla tych badań, ułożył odpowiednie testy i zdołał w bieżącym roku sprawozdawczym przebadać część słuchaczy I-go roku Akademji.

Sprawozdanie Instytutu Psychotechnicznego.

A. Badania psychotechniczne.

Dużo pracy włożyliśmy w odpowiednie urządzenie oddziału badania zawodów komunikacyjnych, w szczególności motorniczych tramwajowych. W miarę jak badania te rozwijają się, zachodzi potrzeba konstruowania nowych testów aparatów własnego pomysłu, które wykonujemy w warstatach Muzeum Przemysłowego.

Oddział ten rozszerzyliśmy przez badania szoferów samochodowych. Aparaty wykonaliśmy według własnego projektu na podstawie studjów, przeprowadzonych zagranicą, w warstatach Muzeum Przemysłowego. Przeprowadziliśmy badania szoferów autobusów miejskich, jakoteż rozpoczęliśmy badania szoferów wojskowych na kursie dywizjonu samochodowego. Szczególnie intensywną w tym dziale była współpraca I. asystenta Inż. St. Hoffmanna. Jak w latach poprzednich przeprowadziliśmy badania kandydatów do Szkoły Przemysłowej Męskiej w Krakowie. Kilkuletnie prace w tym kierunku, oparte na rachunku korelacji, doprowadziły nas do ciągłego ulepszania, względnie tworzenia nowych testów.

Zbadaliśmy około 100 wywiadowców policji państwowej. Przeprowadziliśmy wprzód szczegółową analizę tego zawodu, złożywszy odpowiedni zespół testów.

Kontynuowaliśmy rozpoczęte w przeszłym roku badania urzędników Kas Chorych na kursach urządzanych przez Okręgowy Związek Kas Chorych w Krakowie. Wyniki tych badań, obejmujące obecnie prze-

szło 120 urzędników, są w opracowaniu i przedstawiają cenny materjał dla badania urzędników biurowych wogóle.

Przeprowadziliśmy badania pielęgniarek dla zakładu umysłowo chorych w Kobierzynie, jakoteż badania sanitarjuszów na kursie dokształcającym w Kasie Chorych.

Ze szkół zawodowych przeprowadziliśmy badania w szkole ceramicznej, w szkole dokształcającej mechaników i szoferów, w szkole rzemiosł (kurs ślusarski), w szkole dokształcającej stolarskiej.

B. Metodyka badań psychotechnicznych

Praca nad pogłębieniem i ulepszeniem własnych metod odbywa się nieprzerwanie dalej i stanowi dużą część działalności Instytutu. Po zakończeniu prac nad sposobami oceny wyników testów, które przedstawiliśmy w pismach fachowych polskich i zagranicznych, przyszła kolej na analizę wartości djagnostycznej badań psychotechnicznych, rzecz również zasadniczej wagi dla metodologji psychotechniki. W bardzo rozległych obliczeniach korelacyjnych, potrzebnych do rozwiązania tego zagadnienia, brała czynny udział asystentka Instytutu p. Przeorska. Mimo całorocznej pracy, włożonej w to zagadnienie, spodziewamy się ukończenia prac tych dopiero w przyszłym roku. I tu, jak w poprzednich pracach, staraliśmy się ulepszyć te z dotychczas używanych metod, które okazały się niedokładne.

C. Psychotechniczna analiza zawodu.

Praktyka naszego Instytutu doprowadziła nas do wniosku, że sama obserwacja zawodu niezawsze wystarcza dla ustalenia psychofizycznych wymagań zawodu, ale niejednokrotnie musi psychotechnik sam stanąć przy warstacie i próbować na sobie rozmaitych rodzajów pracy. Oczywiście taka metoda wymaga dłuższego czasu, wskutek czego kartoteka zawodów, które przedstawialiśmy jako projekt na I-szej konferencji psychotechników polskich, musiała ulec pewnym zmianom i rozszerzeniom. W opracowaniu znajduje się u nas inny pro jekt, pewne jednak jego części, wymagające współpracy z lekarzami, nie zostały jeszcze ostatecznie ustalone. W każdym razie asystenci i asystentki naszego Instytutu pewną część tygodnia poświęcają obecnie na odwiedzanie różnych warstatów pracy, aby obserwacje czynić na miejscu, względnie samemu wykonywać pewne roboty. Niestety, prace te nie postępują tak szybko naprzód, jakbyśmy tego pragnęli, a główną tego przyczyną jest nieliczność naszego personalu.

D. Badania charakterologiczne.

Palącemu zagadnieniu psychotechniki, badaniu charakteru ludzkiego, którem zresztą zajmuje się i ogólna psychologja i psychjatrja, poświęcamy już drugi rok wytężonej pracy. Pewne wyniki już osiągnęliśmy i będą one zapewne opublikowane, jednakowoż nieustannie powstają nowe trudności i zagadnienia, które w dalszym ciągu staramy się opanować. Dużo ciekawego materjału doświadczalnego dostarcza nam pod tym względem poradnictwo zawodowe dla młodzieży kończącej szkoły średnie.

E. Badania inteligencji.

I w tym roku Instytut nasz poświęcił baczną uwagę dalszym badaniom inteligencji, prowadzonym już trzeci rok. Podobnie, jak i w testach zawodowych, tak i przy badaniach inteligencji przekonaliśmy się, że wszechstronne opracowanie testu wymaga nieraz paru lat. Posunęliśmy sprawę o tyle naprzód, że opracowaliśmy materjał doświadczalny dotychczas uzyskany (około 3.000 osób) i uzyskaliśmy normy dla młodzieży krakowskiej, zależne od wieku. Dalsze opracowanie jest w toku. Ponieważ okazało się koniecznem rozszerzenie tych badań na młodzież niedorozwiniętą i młodzież rzemieślniczą, uczęszczającą do szkół dokształcających, przeto dla tych celów utworzyliśmy inne własne testy, które stosujemy, a wyniki ich opracowujemy. Całe to zagadnienie, nad którem nieustannie pracujemy, jest pierwszorzędnej wagi zarówno dla poradnictwa zawodowego, jak i badań psychotechnicznych.

F. Oddział dla badania pracowników Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej S. A.

W okresie sprawozdawczym zbadaliśmy 85 motorowych tramwajowych, 19 szoferów autobusowych, 4 ślusarzy warstatowych, 1 tokarza. Dla sprawdzenia skuteczności metod badań, wprowadzonych przez nas w tym oddziele, przeprowadziliśmy ważną dla nas próbę, której opis załączony poniżej na podstawie sprawozdania Dyrekcji Kolei Elektrycznej za rok 1929 ogłoszono drukiem:

„Że metoda badań Instytutu Psychotechnicznego okazała się skuteczną, tego dowodem jest następująca próba. Wysłaliśmy Instytutowi psychotechnicznemu do badania 13 pracowników, znanych nam dobrze, nic nie mówiąc Instytutowi o naszej opinji o nich, ustalonej na podstawie dłuższej (od 1—8 lat) znajomości tych pracowników. Dopiero, gdy Instytut badania swe przeprowadził, porównaliśmy na wspólnej konferencji wyniki badań z naszą opinją. Opinja wyrażała się w notach 1 (bardzo dobry), 2 (dobry), 3 (dostateczny), noty 4 nie dawaliśmy, gdyż złych motorowych nie zatrudnialibyśmy w tej pracy. Podobnie i Instytut psychotechniczny podzielił te opinje na trzy grupy. Poniższe zestawienie zawiera wyniki tego porównania.

Porównanie wyników badań psychotechnicznych z opinją praktyki.

L. p.	Nazwisko badanego	Opinja Dyr. Tramw.	Opinja psychotechn.
1.	B. S.	1	1
2.	B. J.	1	1
3.	Ch. J.	3	3
4.	Ch. W.	3	2
5.	G. W.	2	2
6.	K. S.	2	2
7.	K. T.	3	2
8.	K. B.	2	2
9.	N. T.	3	3
10.	P. T.	3	2
11.	S. F.	1	1
12.	S. T.	3	2
13.	W. T.	2	1

Widać stąd, że zupełna zgodność okazała się w 8 wypadkach, różnica o 1 stopień w 5 wypadkach.

Różnicy 2 stopni nie było w żadnym wypadku. Jest to wynik bardzo korzystny, jeżeli się zważy, że wydaliśmy opinję o badanych na paruletnich obserwacyj, podczas gdy Instytut badał każdego kandydata zaledwie parę godzin. Z tem większem zaufaniem oddajemy obecnie każdego zgłaszającego się kandydata Instytutowi do badania".

G. Daty statystyczne.

Liczba ogólna zbadanych w okresie sprawozdawczym . . . . 2.878 osób
Liczba testów i aparatów Instytutu . . . 182 „
„ książek bibljoteki Instytutu . . . 148 „
„ pism fachowych . . . . 12 „

Szczegółowe zestawienie badań psychotechnicznych.

Badania psychotechniczne	Liczba osób zbadanych	
	zbior.	indyw.
Szkoła Przemysłowa Miejska	338	
Policja Państwowa	58	58
Urzędnicy Kasy Chorych	53	
Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski	88	
Akademja Górnicza	58	
V. Dywizjon Samochodowy	100	51
Gimnazjum Męskie im. Nowodworskiego	68	
Gimnazjum Męskie im. J. Matejki w Wieliczce	87	
Gimnazjum Państwowe Żeńskie	263	
Gimnazjum Żeńskie im. E. Plater	22	
Seminarjum Męskie im. G. Piramowicza	136	
Seminarjum Żeńskie im. J. Joteyki	198	
Seminarjum T. S. L. im. Preisendanza	35	
Seminarjum PP. Prezentek	25	
Seminarjum Żeńskie w Bochni	60	
Seminarjum Żeńskie w Sandomierzu	55	
Seminarjum Żeńskie im. M. Konopnickiej w Sosnowcu	29	
Seminarjum Żeńskie Instytutu Marji	45	
Szkoła pow. męska im. J. Kantego	80	
Szkoła pow. męska im. Kraszewskiego	38	
Szkoła pow. żeńska im. A. Mickiewicza	41	
Szkoła pow. koedukacyjna im. Chodkiewicza	46	
Szkoła pow. koedukacyjna na Bielanach	49	
Szkoła Ceramiki	31	
Szkoła Zawod. Automechaników i Szoferów	201	134
Szkoła Zawod. Stolarzy	93	
Szkoła Zawod. Majstrów Budowl.	22	
Kurs Związku Strzeleckiego	20	
Kurs Przysposobienia Wojskowego Kobiet	34	
Do przeniesienia . . .	0000	000

Badania psychotechniczne	Liczba osób zbadanych	
	zbior.	indyw.
Z przeniesienia . . .		000
Motorniczy tramwajowi		85
Szoferzy		19
Straż Pożarna		6
Funkcjonarjusze miejscy		8
Drukarze		2
Urzędnicy bankowi		4
Pielęgniarze		4
Ślusarze		4
Stolarze		2
Tokarz		1
Introligatorzy		6
Fryzjer		1
Razem . . .	2373	385

III. Sprawozdanie Poradni Zawodowej.

A. Propaganda idei poradnictwa.

W państwach, w których poradnictwo zawodowe jest ustawą przepisane i obowiązkowe, jak np. w Niemczech, lub w Austrji, łatwiejsza i skuteczniejsza staje się praca poradni i może być łatwo organicznie połączona z pośrednictwem pracy, aby młody człowiek nie tylko mógł otrzymać poradę co do wyboru zawodu, ale także otrzymał odpowiednie zajęcie. U nas, oprócz normalnej pracy poradnictwa trzeba jeszcze rozwijać działalność propagandową, aby społeczeństwo przekonywać o doniosłości poradnictwa, a pośrednictwo pracy dla młodzieży zupełnym jeszcze leży odłogiem. Zainicjowaliśmy Konferencję w Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Krakowie przy współudziale Biur pośrednictwa pracy, Związków Zawodowych i Stowarzyszeń, na której kierownik Poradni przedstawił korzyści, płynące z kontaktu biur pośrednictwa pracy z poradnią, ale efekt praktyczny tej konferencji był minimalny. Kierownik Poradni wygłosił nadto referaty o znaczeniu poradnictwa zawodowego dla uczniów i uczenic kursu pedagogicznego prof. Rowida w Krakowie, a nadto dla uczniów najwyższego kursu Szkoły Ekonomiczno-handlowej.

Nadto Poradnia nasza przy pomocy Muzeum Przemysłowego doprowadziła do skutku pierwszy — zdaje się — w Polsce film poradnictwa zawodowego, który w ogólnych zarysach przedstawia popularnie bieg poradnictwa, począwszy od wyczekiwania w poczekalni aż do chwili udzielenia porady. Film ten, oddający nam cenne usługi w popularyzowaniu idei poradnictwa, przedstawiany jest w kino-teatrach Krakowa, na odczytach i t. d.

B. Zawodoznawstwo.

Podczas gdy poradnie zagraniczne rozwijają u siebie naukę o zawodach na dużą skalę, u nas napotyka się na zasadnicze pod tym względem trudności. Niedomagania naszej statystyki oficjalnej wymagają uzupełnienia, które w naszych warunkach można uskutecznić na gruncie krakowskim przez odwiedzanie związków zawodowych, cechów rzemieślniczych, izb i korporacyj

zawodowych i t. p., a nawet i poszczególnych warstatów pracy. Niestety przy szczupłym personalu naszej poradni jest to prawie wykluczone, wskutek czego opracowanie kartoteki zawodów, zaprojektowanej przez nas na I. Zjeździe Psychotechników Polskich, nie postępuje wydatnie naprzód. Z tego samego powodu, t. j. szczupłości i przeciążenia naszego personalu, nie mogliśmy w roku bieżącym kontynuować pracy bardzo ważnej, t. j. śledzenia losów tych, którzy u nas zasięgali porady, celem kontroli jej skuteczności.

C. Poradnia dla abiturjentów szkół średnich.

W ubiegłych latach nie przyjmowaliśmy abiturjentów szkół średnich, szukających u nas porady, ze względu jednak na rosnącą ich liczbę zdecydowaliśmy się na przyjmowanie ich. Oczywiście trzeba było w tym celu uprzednio opracować odpowiednie metody bada nia, a ze względu na brak wzorów zagranicą i u nas, wprowadziliśmy własne metody, t. j. kwestjonarjusz, testy i t. d. Okazało się, że jest to praca bardzo wdzięczna i przedstawiająca ciekawe pole rozwoju, a że pierwsze kroki, jakie w tym kierunku stawiamy, były naukowo dobrze obmyślane świadczy o tem fakt, że w paru wypadkach mogliśmy już przez kontrolę sprawdzić skuteczność naszych porad.

W kwietniu 1930 r. urządziliśmy cykl odczytów przez polskie radjo o wyborze zawodu dla młodzieży kończącej szkoły średnie; cykl ten obejmował następujące wykład:

Tytuł wykładu	Preiegent
1. O psychotechnice	Dr. B. Biegeleisen
2. O zawodzie artystycznym	Prof. K. Homolacs
3. O zawodzie handlowym	Dr. R. Radzyński
4. O zawodzie inżynierskim	Dyr. Inż. E. Tor
5. O zawodzie lekarskim	Dr. Wł. Medyński
6. O zawodzie nauczycielskim	Dyr. K. Rowid
7. O zawodzie prawniczym	Dr. J. Reguła
8. O zawodzie rolniczym	Prof.Dr.St.Surzycki
9. O zawodzie wojskowym	Mjr. Dypl. Kurek
10. O zawodach kobiecych	P. Bogdanowska
11. O poradnictwie zawodowem	Dr. Medyński.

D. Poradnictwo dla inwalidów wojskowych.

Zajęliśmy się trudnem zagadnieniem wyboru zawodu dla inwalidów wojskowych i w tym celu weszliśmy w kontakt ze szkołą dla inwalidów, której dyrektor płk. Iwicz okazał pełne zrozumienie dla tej sprawy.

Przebadaliśmy 7 inwalidów, w następnych latach będziemy mieli możność zwiększenia liczby badanych i kontroli skuteczności udzielonych im porad.

E. Daty statystyczne.

Liczba udzielonych porad wynosiła 120. Ponieważ liczba zgłaszających się o poradę, podobnie jak w poprzednim roku sprawozdawczym, była większa, a ze względu na szczupły personal nie mogliśmy wszystkich przyjąć, przeto na podstawie studjów, poczynionych w instytucie psychotechnicznym w Wiedniu, przemieniliśmy część badań indywidualnych na zbiorowe, odpowiednie testy przygotowaliśmy i spodziewamy się, że w roku przyszłym pozwoli nam to wydatnie zwiększyć liczbę badanych.

Stopień wykształcenia zasięgających rady:

Wykształcenie	Liczba zasięgających porady
Szkoła powszechna	81
„ średnia	29
„ wyższa	10
Razem	120

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA i ROZPORZĄDZENIA.

Nabycie i pozbycie nieruchomości na podstawie upoważnienia Rady miejskiej z dnia 11 lipca 1929.

1. Kontraktem z dnia 31 grudnia 1930 r. nabyła Gmina m. Krakowa od Adeli i Włodzimierza Hanasiewiczów na cele regulacji ul. Królowej Jadwigi w Dz. XIII parcele l. kat. 534/2, 1382/7 i 1382/8 o łącznej powierzchni 187 m. kw.

2. Kontraktem z dnia 4 lutego 1931 r. nabyła Gmina m. Krakowa od Marji Greschler, Romana i Zofji Periy na cele regulacji ul. Mogilskiej parcelę l. kat. 82/22 lwh. 623 Dz. XIX o powierzchni 28 m. kw.

L. M. U. P. 1320/31.

OBWIESZCZENIE

Magistratu stoł. król. m. Krakowa z dnia 23 lutego 1931 r. o zmianie statutu podatku od towarów przywożonych do Krakowa.

Na zasadzie postanowień art. 12, 36 i 37 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747, w związku z § 2 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lutego 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 40 poz. 356, Urząd Wojewódzki Krakowski rozporządzeniem z dnia 12 lutego 1931 r. L. Sm. XIV 20 zatwierdził statut, uchwalony przez Komisję administracyjną Rady miejskiej imieniem tejże Rady na posiedzeniu dnia 12 stycznia 1931 r. w przedmiocie poboru podatku komunalnego od towarów, przywożonych do Krakowa kolejami żelaznemi i drogą wodną.

Magistrat podaje powyższe do publicznej wiadomości z tem, że na mocy wymienionego rozporządzenia

Gmina m. Krakowa pobierać będzie podatek towarowy według nowego statutu od dnia 1 marca 1931 r.

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

STATUT
podatku od towarów, przywożonych do Krakowa kolejami żelaznemi lub drogą wodną.

Przedmiot podatku.

§ 1. Na mocy art. 12 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, Gmina m. Krakowa pobiera podatek od towarów, przywożonych do miasta kolejami i drogą wodną.

§ 2. Od podatku towarowego wolne są:

a) towary, podlegające państwowym podatkom od spożycia, zużycia, względnie produkcji, oraz stanowiące monopol państwowy;
b) ładunki, stanowiące własność Państwa lub samorządu terytorjalnego;
c) artykuły, przeznaczone do odbudowy zabudowań mieszkalnych i gospodarczych, zniszczonych wojną;
d) ładunki, przewożone przez stację kolejową „transito";
e) przesyłki ekspresowe, bagażowe i pocztowe;
f) opakowanie i próżne naczynia zwrotne, rzeczy przesiedlenia, przesyłki niewykupione przez odbiorców i zwracane zpowrotem na stację nadawczą za tym samym listem przewozowym.

Nadto w myśl art. 34 Rozp. Prezydynta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42 poz. 372 o rozbudowie miast, wolne są od podatku materjały budowlane, o ile są przeznaczone na cele mieszkaniowo - budowlane.

Normy podatku.

§ 3. Podatek od towarów, przywożonych z odległości do 50 km., tudzież od towarów, przywożonych w drobnych i wagonowych przesyłkach pospiesznych oraz w drobnych przesyłkach zwyczajnych o wadze do 300 kg., wreszcie od towarów poniżej wymienionych, wynosi połowę należytości kolejowej za 5 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za taką odległość, trzecią część opłaty przewozowej za 10 km.

Towarami, o których wyżej mowa, są:

1) buraki cukrowe oraz wytłoki buraczane, także suszone i melasowane;

2) cegły i dachówki wszelkiego rodzaju oraz masa kamienna;

3) cement mielony wszelkich nazw i klinkier cementowy;

4) drzewo i celuloza:

a) drzewo nieodrobione, przewożone do tartaków i budulec drzewny obrobiony, t. j. drzewo krajowe ciosane, strugane, tarte, łupane, z wyjątkiem klepek i den beczkowych, także heblowane, fugowane, szpuntowane, obtoczone, rowkowane, profilowane, wcinane, falcowane, frezowane, dłutowane, świdrowane i t. p. plansony, wańczosy, krawędziaki, kantówka, bale, dyle, blanki, brusy, tymbry, murłaty, deski, tarcice, szalówki i fryzy, obladry, oszwary, okrajki, żerdzie i t. p.;
b) celuloza, masa drzewna, miazga drzewna, suche i mokre;
c) drzewo celulozowe, t. j. okorowane w okrąglakach, szczapach i wałkach do 2·2 m. długości, jak również odpadki tartaczne z drzewa świerkowego i jodłowego w trzaskach o jednakowej długości, złączonych w pęczki;
d) drzewo opałowe w szczapach, karpina, chróst, gałęzie i t. p.;
e) drzewo osikowe do wyrobu zapałek;

5) kamienie, minerały surowe i zgruba obrobione:

a) kamienie budowlane, marmury, alabastry budowlane, serpentyny, labradoryty i porfiry, jednak tylko surowe zgrubsza obtłuczone w kształcie bloków nieociosanych i nieopiłowanych;
b) kamienie rodzime polne wszelkich nazw, tudzież skały łamane, łupane, kruszone;
c) minerały surowe niepalone i niezmielone, jak kreda surowa w kawałkach nieoczyszczona, magnezyt naturalny, talk naturalny, spaty, stroncjanit, celestyn, witerzyt, pagmatyn, baryt, kryolit, tinkal, boran, boracit, panderit, razorit, łupek, azbest w kawałkach, grafit łupek i złom grafitu, mika;
d) piasek, żwir i gliny, także przesiane, mielone, płukane, szlamowane, wypalone, glina porcelanowa, surowa i przysposobiona, kaolina, szlikier, piasek kwarcowy i t. p.;
e) rudy, zużle, popioły: żelazne, siarkowe, manganowe, cynkowe, ołowiane, chromowe, miedziane, wypałki pirytowe, szlaki, muły także mielone, młotowiny żelazne, walcowina i t. p.
f) siarka surowa oraz soda (kalcynowana, kaustyczna i krystaliczna), gdy sprowadzane są do celów fabrycznych;
g) wapień, dolomit, palone i mielone wapno;

6) kwas siarkowy, kwas solny, sól glauberska, także kwas siarkowy dymiący i odpadkowy z fabryk oraz rafineryj;

7) mięso i wnętrzności zwierzęce, świeże, mrożone i solone;

8) mleko i jego przetwory oraz nabiał:

a) śmietana, śmietanka, serwatka, ser, masło, tudzież nabiał;
b) jaja, także konserwowane;

9) nasiona i owoce oleiste, nierafinowane oleje roślinne, pokost;

10) nawozy naturalne i sztuczne, fosforyty i kości surowe:

a) gips, margiel, popioły i wapno nawozowe, gnój, kał, kompost, mierzwa, pozostałości wapienne po fabrykacji kleju, pudreta, śmiecie, wapno defekacyjne, szlamy wapienne, guano, wymiotki z rzeźni, zepsute mięso i ryby, krew suszona na nawóz, wszelkie odpadki z rzeźni przeznaczone na nawóz, kości surowe mielone, także odtłuszczone, śrut i mąka kostna, węgiel kostny, rogi mielone, żużle, tomasa, superfosfaty mineralne i kostne, amonjakalne i potasowe, wszelkie sole potasowe, wszelkie saletry, azotan amonu, azotniak, wszelkie mieszanki nawozowe, amon wapniakowy, chlorek amonowy na nawóz i t. p.;
b) kości surowe, także mielone;

11) owoce i jagody krajowe;

12) papier oraz bibuła zwyczajne, z wyjątkiem wyrobów z papieru i bibuły;

13) pasza: zielona, świeża suszona, kiszona, skoncentrowana, jak plewy, koniczyna, trawa, siano, słoma, sieczka, kaczany, kolby, wytłoczyny, kuchy, mąka rybia, mięsna i t. p. melasa;

14) samochody i podwozia samochodowe seryjne nowe, nieużywane, osobowe i towarowe, prócz cyklonetek, motocykli i samochodów luksusowych;

15) smoła i papa dachowa:

a) smoła węglowa surowa i preparowana: z węgla kamiennego lub brunatnego, destylowana, preparowana, dachowa, do budowy dróg, do wyrobu tektur, dla stalowni z domieszką wody (emulsja);

b) papa dachowa, także asfaltowana, smołowana, posypana piaskiem;

16) surowce włókiennicze roślinne i zwierzęce, wszelkie przędze oraz tkaniny:

a) konopie i len, także międlone i czesane, pakuły i paździerze, oraz odpadki konopne i lniane, juta i odpadki, afrykańskie włókno roślinne, włókna kokosowe, abaka, adansonja, agawa, aloes, bombaj, heneken, istelinters, madras manila, maurylan, konopie nowozelandzkie, palmyra, piassawa, ramie, rhea, suam, sun, sisal, szehen, tampico, trawa chińska, wschodnio-indyjskie konopie, bawełna surowa, sztuczne odpadki, końce, wyczeski oraz wszelkie pozostałości przeróbki bawełny, wszelkie rodzaje wełny i jej odpadki, szlam wełniany, sierście wszelkiego rodzaju zwierząt, także bielone, barwione, włosień koński, także sortowany, szczecina, także sortowana, odpadki włosia, jedwab naturalny i sztuczny, kokony jedwabników i odpadki;

b) przędze wszelkie;

c) skóry wszelkiego rodzaju: surowe, wyprawiane, garbowane, oraz szpalty skórzane, obrzynki, oddzierki, odpadki, skrawki;

d) szmaty, także karbonizowane, skrawki, stare sieci, liny i powrozy z wszelkiego rodzaju materjału;

e) tkaniny wszelkie z wyjątkiem tiuli, firanek, haftów, koronek, tkanin szmuklerskich i jedwabnych prawdziwych, oraz z wyjątkiem odzieży gotowej, lecz także tkaniny impregnowane i materjały dziane, nasycone z nitkami gumowemi, linoleum, cerata;

17) szkło tłuczone, także mielone, bryły, skorupy, obrzynki szyb, odłamki, tłuczki;

18) warzywa i jarzyny;

19) zboże w ziarnie, pośład i otręby zbożowe, mąka zbożowa, pieczywo:

a) groch, także polerowany i łuskany, gryka, jęczmień, kukurydza, owies, peluszka, proso, pszenica, ryż łuszczony lub niełuszczony, także polerowany, szlifowany, matowy, łamany, żyto i t. p.;

b) kasze i mąki zbożowe: grysy, kasze, jagły, krupy, pęcaki, płatki, śruty oraz otręby zbożowe i ryżowe;

c) pieczywo bez cukru;

20) ziemniaki świeże;

21) zwierzęta domowe i ptactwo, o ile nie podpadają pod przepisy punktu I;

22) żelazo, surówka, stal:

a) produkty wielkich pieców, stalowni, walcowni i młotowni: surówka żelazna, żeliwo w gęsiach, granulowane, stopy żelazne, ferrosilicium, ferromangan, żelazo gąbczaste, stal i żelazo zlewne w blokach surowych, stal okrągła do wyrobu rur, bloki podwalcowane, kęsy, rygle o wszelkich kształtach, sztrypsy do wyrobu rur, bloki kute, żelazo i stal sztabowe i fasonowe, także walcowane lub ciągnione o wszelkich kształtach, kute w sztabach i prętach, taśmowe, okienne, kwadratowe, okrągłe, prętowe, profilowe, żłobkowe, kątowe, także pokryte cyną, cynkiem lub miedzią, blachy i płyty żelazne i stalowe wszelkiego rodzaju i grubości, także pokryte innemi metalami, dziurowane, faliste, asfaltowane, smołowane, lub farbowane oraz blachy cynkowe;

b) złom żelaza lub stali, odpadki żeliwne, żelazne, stalowe, okruchy, opiłki, obtoczki, wiórki, masa żelazna i stalowa w proszku, stary przerdzewiały drut, stare wyroby żelazne połamane, rozbite, wybrakowane, części przedmiotów żelaznych niezdatne do naprawy i bezpośredniego użytku, stare belki i podkłady, oraz szyny, stare połamane kotły, wszystko przeznaczone lub gromadzone do przetopienia, złom cynku, miedzi, mosiądzu, bronzu, niklu i innych metali nieszlachetnych.

§ 4. Podatek od towarów, przywożonych z odległości od 50 do 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się opłacie przewozowej za odległość 10 km.

§ 5. Podatek od towarów, pochodzących z większej odległości niż 200 km., a nie wymienionych w § 3 równa się kolejowej opłacie przewozowej za 15 km., a gdy taryfy nie przewidują stawki za tę odległość — opłacie przewozowej za 10 km.

§ 6. Podatek towarowy od koni i bydła rogatego rosłego, przesyłanych na sztuki, od których opłatę kolejową oblicza się według sztuk, a nie według wagi, wynosi po 2 zł. od sztuki, od innych zwierząt po 50 gr. od sztuki.

§ 7.

Taryfa podatkowa.

A. Przedmioty, mające ulgę z ustawy (§ 3), którym komisja administracyjna Rady m. przyznała pewną zniżkę stawek.

Przedmiot	Drobne	Wagonowe 5.000 kg.	Wagonowe 10.000 kg	Wagonowe 15.000 kg.
	za 100 kg. groszy			
cegły	20	8	8	8
dachówki	20	10	10	10
cement do budowy dróg	21	8	8	8
cement do budowy domów	21	12	12	12
drzewo nieobrobione	20	8	8	8
budulec drzewny obrobiony	20	8	8	8
drzewo celulozowe	20	8	8	8
„ opałowe, karpina	20	11	11	11
drzewo osikowe	20	8	8	8
kamienie budowlane	21	9	9	8
piasek i żwir	30	7	7	7
gliny	03	9	9	9

Przedmiot	Wagonowe: Drobne	5.000 kg.	10.000 kg.	15.000 kg.
	za 100 kg. groszy			
kaolina	40	16	15	15
rudy	30	9	9	9
siarka surowa i soda	40	21	20	20
wapień, dolomit i wapno	30	9	9	9
kwas solny	40	16	15	15
mięso i wnętrzności zwierzęce	30	20	20	20
mleko i jego przetwory (nabiał) . .	20	19	16	13
jaja	21	20	20	20
owoce i jagody kraj.	20	22	21	21
papier i bibuła zwycz.	30	22	21	20
pasza	20	12	11	10
smoła i papa dachowa	30	15	14	12
szkło tłuczone . . .	40	15	14	13
warzywa i jarzyny świeże	25	13	12	12
zboże w ziarnie . .	20	13	12	12
otręby zbożowe . .	30	15	14	12
mąka zbożowa (pieczywo)	20	18	16	13
groch	21	13	13	13
ryż	30	20	20	19
kasza krajowa . . .	21	18	16	13
ziemniaki świeże . .	20	8	8	8
zwierzęta i ptactwo domowe żywe z wyjątkiem wymienion. w § 6	21	20	20	15
surówka żelazna . .	30	13	13	13
żelazo i stal walcowane (z H 9) . .	30	19	19	18
złom (szmelc) . . .	40	12	12	12

B. Przedmioty codziennego użytku, którym Komisja administracyjna Rady miasta przyznała pewne ulgi:

Przedmiot	Wagonowe: Drobne	5.000 kg.	10.000 kg.	15.000 kg.
	za 100 kg. groszy			
Krochmal pszenny i ryżowy	do 50 km.			
	35	25	25	25
	do 200 km.			
	120	80	80	80
	nad 200 km.			
	120	80	80	80
Herbata	do 50 km.			
	40	35	30	30
	do 200 km.			
	150	100	100	100
	nad 200 km.			
	120	100	100	100
Kawa	do 50 km.			
	35	35	30	30
	do 200 km.			
	130	100	100	100
	nad 200 km.			
	120	100	100	100
Makaron	do 50 km.			
	30	25	25	25
	do 200 km.			
	110	70	70	70
	nad 200 km.			
	110	85	80	75
Śledzie	do 50 km.			
	25	12	12	12
	do 200 km.			
	110	40	40	40
	nad 200 km.			
	110	50	50	40
Świece	do 50 km.			
	35	30	30	25
	do 200 km.			
	120	90	80	80
	nad 200 km.			
	140	100	90	85
Mydło zw.	do 50 km.			
	25	25	25	25
	do 200 km.			
	100	80	80	80
	nad 200 km.			
	100	85	80	80
Słonina i smalec . .	do 50 km.			
	30	20	20	20
	do 200 km.			
	80	70	65	60
	nad 200 km.			
	110	85	85	80

C. Przedmioty, niewymienione pod A – B, podlegają podatkowi towarowemu według normalnych klas taryfowych, względnie według taryf wyjątkowych.

I. Normalne klasy taryfowe:

a) Przesyłki drobne:

I klasa . . . . . 1/3 za 10 km. 53 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 160 „ „ 100 „

II klasa . . . . . 1/3 za 10 km. 51 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 154 „ „ 100 „

III klasa . . . . . 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ 100 „

IV klasa . . . . . 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ 100 „

V klasa . . . . . 1/3 za 10 km. 45 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 137 „ „ 100 „

b) Przesyłki wagonowe:

Klasa		półwag. gr.	całowag. 10.000 kg. gr.	całowag. 15.000 kg. gr.
1.	1/3 za 10 km. . . .	35	34	33
	„ 10 „ . . .	107	103	100
2.	1/3 za 10 km. . . .	33	32	31
	„ 10 „ . . .	100	97	94
3.	1/3 za 10 km. . . .	31	30	29
	„ 10 „ . . .	94	91	89
4.	1/3 za 10 km. . . .	29	28	28
	„ 10 „ . . .	89	86	84
5.	1/3 za 10 km. . . .	28	27	26
	„ 10 „ . . .	85	82	80
6.	1/3 za 10 km. . . .	27	25	25
	„ 10 „ . . .	81	77	76
7.	1/3 za 10 km. . . .	25	24	23
	„ 10 „ . . .	76	73	71
8.	1/3 za 10 km. . . .	24	22	22
	„ 10 „ . . .	72	68	67
9.	1/3 za 10 km. . . .	18	17	17
	„ 10 „ . . .	56	53	51
10.	1/3 za 10 km. . . .	22	21	21
	„ 10 „ . . .	68	65	63
11.	1/3 za 10 km. . . .	21	20	19
	„ 10 „ . . .	64	60	59
12.	1/3 za 10 km. . . .	19	18	18
	„ 10 „ . . .	59	56	54
13.	1/3 za 10 km. . . .	17	15	15
	„ 10 „ . . .	51	47	46
14.	1/3 za 10 km. . . .	18	17	16
	„ 10 „ . . .	56	52	50
15.	1/3 za 10 km. . . .	17	16	15
	„ 10 „ . . .	52	48	46
16.	1/3 za 10 km. . . .	15	14	14
	„ 10 „ . . .	47	44	42
17.	1/3 za 10 km. . . .	17	15	15
	„ 10 „ . . .	52	47	46
18.	1/3 za 10 km. . . .	14	13	13
	„ 10 „ . . .	44	40	39
19.	1/3 za 10 km. . . .	13	12	11
	„ 10 „ . . .	40	36	35
20.	1/3 za 10 km. . . .	13	12	10
	„ 10 „ . . .	40	36	31
	za 100 kilogramów.			
21.	1/3 za 10 km. . . .	68	66	71
	„ 10 „ . . .	205	200	215
	za 1 m² powierzchni wagonu.			

II. Taryfy wyjątkowe.

A 1.

obejmuje wszystkie towary, wyszczególnione w klasyfikacji towarów na odległość do 100 km.

a) Przesyłki drobne.

I klasa . . . . . 1/2 za 5 km. 55 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 131 „ „ 100 „

II klasa . . . . . 1/2 za 5 km. 54 gr. za 100 kg
„ 10 „ 125 „ „ 100 „

III klasa . . . . . 1/2 za 5 km. 52 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 119 „ „ 100 „

IV klasa . . . . . 1/2 za 5 km. 51 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 113 „ „ 100 „

V klasa . . . . . 1/2 za 5 km. 50 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 108 „ „ 100 „

b) Przesyłki wagonowe.

Klasa		półwag. gr.	całowag. 10.000 kg. gr.	całowag. 15.000 kg. gr.
1.	1/2 za 5 km. . . .	31	30	29
	„ 10 „ . . .	78	74	71
2.	1/2 za 5 km. . . .	29	28	28
	„ 10 „ . . .	73	70	67
3.	1/2 za 5 km. . . .	28	27	26
	„ 10 „ . . .	68	65	63
4.	1/2 za 5 km. . . .	26	26	25
	„ 10 „ . . .	65	62	60
5.	1/2 za 5 km. . . .	26	25	24
	„ 10 „ . . .	63	60	58
6.	1/2 za 5 km. . . .	25	24	24
	„ 10 „ . . .	61	57	56
7.	1/2 za 5 km. . . .	24	23	23
	„ 10 „ . . .	58	55	53
8.	1/2 za 5 km. . . .	22	21	21
	„ 10 „ . . .	54	50	49
9.	1/2 za 5 km. . . .	18	17	16
	„ 10 „ . . .	43	40	38
10.	1/2 za 5 km. . . .	21	20	20
	„ 10 „ . . .	51	48	46
11.	1/2 za 5 km. . . .	20	19	18
	„ 10 „ . . .	48	44	43
12.	1/2 za 5 km. . . .	18	17	17
	„ 10 „ . . .	44	41	39
13.	1/2 za 5 km. . . .	18	17	16
	„ 10 „ . . .	41	37	36
14.	1/2 za 5 km. . . .	17	16	16
	„ 10 „ . . .	42	38	36
15.	1/2 za 5 km. . . .	16	15	15
	„ 10 „ . . .	39	35	33
16.	1/2 za 5 km. . . .	15	14	13
	„ 10 „ . . .	35	32	30
17.	1/2 za 5 km. . . .	18	17	17
	„ 10 „ . . .	43	38	37
18.	1/2 za 5 km. . . .	14	13	12
	„ 10 „ . . .	33	29	28
19.	1/2 za 5 km. . . .	12	11	11
	„ 10 „ . . .	30	26	25
20.	1/2 za 5 km. . . .	12	11	10
	„ 10 „ . . .	30	26	22
	za 100 kilogramów.			
21.	1/2 za 5 km. . . .	64	62	66
	„ 10 „ . . .	155	150	165
	za 1 m² powierzchni podłogi wagonu.			

A 2.

Materjały do budowy i utrzymania publicznych dróg, ulic, regulacji rzek etc.

A. 1/2 za 5 km. 7 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 17 „ „ 100 „
„ 15 „ 18 „ „ 100 „

B. 1/2 za 5 km.	8 gr. za 100 kg.		
„ 10 „	19 „ „ 100 „		
„ 15 „	20 „ „ 100 „		

C. D. Opłaty normalnych klas zniżone o 50%.

A 3.

Rury żelazne i stalowe.

A 1/3 za 10 km.	23 gr. za 100 kg.
„ 10 „	71 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km.	21 gr. za 100 kg.
„ 10 „	63 „ „ 100 „

B 1.

Ziemniaki świeże.

1/3 za 10 km.	11 gr. za 100 kg.
„ 10 „	35 „ „ 100 „

B 2.

Nasiona buraków cukrowych.

1/3 za 10 km.	21	20	19 gr. (pół-całow.)	za 100 kg.
„ 10 „	64	60	59 „	„ 100 „

B 8.

Owoce i jagody świeże krajowego pochodzenia.

1/3 za 10 km.	19	18	18 gr. za 100 kg.
„ 10 „	59	56	54 „ „ 100 „

B 10.

Pasza zielona świeża lub kiszona, koniczyna, siano etc.

1/2 za 5 km.	12	11	10 gr. za 100 kg.
„ 10 „	30	26	24 „ „ 100 „
„ 15 „	36	30	27 „ „ 100 „

C 3.

Ryby.

A. 1/3 za 10 km.	25	24	23 gr. za 100 kg.
„ 10 „	76	73	71 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km.	29	28	28 „ „ 100 „
„ 10 „	89	86	84 „ „ 100 „
C. 1/3 za 10 km.	22	21	21 „ „ 100 „
„ 10 „	68	65	63 „ „ 100 „
D. 1/3 za 10 km.	18	17	16 „ „ 100 „
„ 10 „	56	52	50 „ „ 100 „

D 1.

Drzewo użytkowe.

1/2 za 5 km.	17	16	16 gr. za 100 kg.
„ 10 „	39	36	35 „ „ 100 „
„ 15 „	46	40	37 „ „ 100 „

D 2.

Drzewo (karpina, chróst etc.).

1/2 za 5 km.	11	11 gr. (całow.)	za 100 kg.
„ 10 „	24	23 „	„ 100 „
„ 15 „	26	25 „	„ 100 „

D 3 i D 4.

Drzewo użytkowe strugane, ciosane, żerdzie etc.

1/2 za 5 km.	17	16	16 gr. za 100 kg.
„ 10 „	37	35	34 „ „ 100 „
„ 15 „	42	38	36 „ „ 100 „

D 5.

Deszczułki, fryzy etc.

1/3 za 10 km.	17	15	15 gr. za 100 kg.
„ 10 „	51	47	46 „ „ 100 „

D 6.

Deski rezonansowe, forniry etc.

1/3 za 10 km.	18	17	16 gr. za 100 kg.
„ 10 „	56	52	50 „ „ 100 „

D 9.

1/3 za 10 km.	10 gr. za 100 kg.
„ 10 „	31 „ „ 100 „

E 3.

Koks węglowy i brykiety z koksu.

1/2 za 5 km.	15 gr. za 100 kg.
„ 10 „	34 „ „ 100 „
„ 15 „	40 „ „ 100 „

E 4.

Koks węglowy.

1/2 za 5 km.	14 gr. za 100 kg.
„ 10 „	32 „ „ 100 „
„ 15 „	36 „ „ 100 „

E 10.

Torf, brykiety torfowe etc.

1/3 za 10 km.	10 gr. za 100 kg.
„ 10 „	31 „ „ 100 „

G 2.

Wysłodki buraczane.

1/2 za 5 km.	8 gr. za 100 kg.
„ 10 „	19 „ „ 100 „
„ 15 „	20 „ „ 100 „

G 5.

Otręby zbożowe, kuchy etc.

1/3 za 10 km.	15	14	14 gr. za 100 kg.
„ 10 „	47	44	42 „ „ 100 „
do 220 km.			
1/3 za 10 km.	14	13	13 gr. za 100 kg.
„ 10 „	44	40	39 „ „ 100 „
nad 220 km.			

G 8.

Oleje roślinne.

A. 1/3 za 10 km.	25	24	23 gr. za 100 kg.
„ 10 „	76	73	71 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km.	11 gr. za 100 kg.		
„ 10 „	35 „ „ 100 „		

G 11.

Drożdże.

drobne 1/3 za 10 km.	49 gr. za 100 kg.		
„ 10 „	148 „ „ 100 „		
wagon. 1/3 za 10 km.	25	24	23 gr. za 100 kg.
„ 10 „	76	73	71 „ „ 100 „

G 15.

Ryż.

1/3 za 10 km. 29 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 89 „ „ 100 „

H 1.

Ruda żelazna, szlaki etc.

A C. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ 100 „
„ 15 „ 22 „ „ 100 „
B. 1/2 za 5 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 18 „ „ 100 „
„ 15 „ 19 „ „ 100 „

H 2.

Ruda żelazna, manganowa etc.

1/3 za 10 km. 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 26 „ „ 100 „

H 5.

Złom żelaza i stali.

1/2 za 5 km. 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 28 „ „ 100 „
„ 15 „ 31 „ „ 100 „

H 6.

Surówka żelazna, stal etc.

A. 1/3 za 10 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 29 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km. 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 35 „ „ 100 „

H 9.

Surówka żelazna, stal etc.

A. 1/3 za 10 km 13 13 gr. (całowag.) za 100 kg.
„ 10 „ 40 39 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km. 20 19 gr. (całowag.) za 100 kg.
„ 10 „ 60 59 „ „ 100 „

J 10.

Ługi mydlarskie.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ 100 „

K 1.

Cement.

1/2 za 5 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 30 „ „ 100 „
„ 15 „ 35 „ „ 100 „

K 3.

Kamienie, cegły etc.

A. 1/2 za 5 km. 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 „ „ 100 „
„ 15 „ 23 „ „ 100 „
B. 1/2 za 5 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 22 „ „ 100 „
„ 15 „ 25 „ „ 100 „

K 4.

Płyty i tafle z gliny, szamota mielona etc.

1/2 za 5 km. 14 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 33 30 „ „ 100 „
„ 15 „ 36 33 „ „ 100 „

K 5.

Kafle gliniane.

A. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ 100 „
wag. 1/3 za 10 km. 14 13 13 gr. za 100 kg.
„ 10 km. 44 40 39 „ „ 100 „
B. drobne jak pod A.
wag. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ 100 „
C. drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ 100 „
wagon. 1/3 za 10 km. 19 18 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 59 56 54 „ „ 100 „

K 6.

Rury kamionkowe, wyroby ze sztucznego kamienia etc.

A. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ 100 „
B. C. drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ 100 „
wagon. 1/3 za 10 km. 18 17 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 56 52 50 „ „ 100 „

K 7.

Porcelanowe naczynia, izolatory porcelanowe etc.

A. drobne 1/3 za 10 km. 51 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 154 „ „ 100 „
wagon. 1/3 za 10 km. 33 32 31 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 100 97 94 „ „ 100 „
B. drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ 100 „
wagon. 1/3 za 10 km. 28 27 26 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 85 82 80 „ „ 100 „

K 9.

Inwentarz przemysłu budowlanego używany.

Normalny podatek zniżyć o 25 %.

L 1.

Tektura surowa.

1/3 za 10 km. 18 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 54 „ „ 100 „
nad 720 km. 1/3 za 10 km. 16 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 50 „ „ 100 „

L 2.

Papier w rolach, bibułka etc.

A. B. C. drobne 1/3 za 10 km. 49 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 148 „ „ 100 „
A. wagon. 1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km. 25 24 23 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 76 73 71 „ „ 100 „

C. 1/3 za 10 km. 29 28 28 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 89 86 84 „ „ 100 „

M 1.

Ruda siarkowa co do opłaty = H 1.

M 2.

Fosforyty.

1/2 za 5 km. 9 9 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 19 „ „ 100 „
„ 15 „ 23 21 „ „ 100 „

M 3.

Kwas siarkowy.

1/3 za 10 km. 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 31 „ „ 100 „

M 5.

Nawozy.

1/3 za 10 km. 12 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 36 31 „ „ 100 „

M 6.

Superfosfaty.

A. B. 1/2 za 5 km. 13 12 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 29 27 „ „ 100 „
„ 15 „ 33 30 „ „ 100 „

M 7.

Azotan amonu, siarczan amonu.

1/2 za 5 km. 11 10 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 24 22 „ „ 100 „
„ 15 „ 27 25 „ „ 100 „

M 8.

Śrut kostny odklejony, mąka kostna.

1/2 za 5 km. 15 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 33 30 „ „ 100 „
„ 15 „ 36 33 „ „ 100 „

M 9.

Sole potasowe naturalne i skoncentrowane.

A. 1/2 za 5 km. 9 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 19 „ „ 100 „
„ 15 „ 23 21 „ „ 100 „
B. 1/2 za 5 km. 12 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 26 24 „ „ 100 „
„ 15 „ 28 26 „ „ 100 „

M 10.

Nawozy.

1/2 za 5 km. 9 8 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 20 19 „ „ 100 „
„ 15 „ 23 21 „ „ 100 „

M 11.

Nawozy.

drobne 1/3 za 10 km. 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 44 „ „ 100 „
półwag. 1/3 za 10 km. 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 40 „ „ 100 „

O 1.

Konopie i len.

A. 1/3 za 10 km. 13 12 11 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 40 36 35 „ „ 100 „
B. 1/3 za 10 km. 21 20 19 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 64 60 59 „ „ 100 „
C. 1/3 za 10 km. 28 27 26 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 85 82 80 „ „ 100 „
D. 1/3 za 10 km. 14 13 13 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 44 40 39 „ „ 100 „

R 2.

Wody mineralne.

Drobne 1/3 za 10 km. 47 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 142 „ „ 100 „
Wagon. 1/3 za 10 km. 15 14 14 gr. za 100 kg.
„ 10 „ 47 44 42 „ „ 100 „

R 5.

Motocykle.

Opłaty zniżone o 25%.

Organa poborowe.

§ 8. Poborem podatku od towarów z ramienia Gminy m. Krakowa zajmuje się Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich (Administracja akcyzy), jako odrębny organ dla poboru podatku od towarów i innych opłat ustanowiony.

Osoby, obowiązane do płacenia podatku.

§ 9. Każdy, kto wprowadza do Krakowa towary, dowiezione koleją żelazną, winien przed wyprowadzeniem ich z dworca do miasta podać pisemnie lub ustnie dotyczącemu Urzędowi poborowemu, jakość i wagę towaru, dołączyć list przewozowy, oraz uiścić przepisany podatek, ewent. wykazać, że są od podatku wolne.

Właściciele zakładów przemysłowych, połączonych torem przemysłowym winni otrzymane towary zgłosić do opodatkowania w podobny sposób jak wyżej i uiścić podatek przed wprowadzeniem przedmiotów na tor przemysłowy.

Towary, dowożone do Krakowa Wisłą, należy zgłosić ustnie lub pisemnie przy podaniu jakości i wagi, oraz opłacić w odnośnym Urzędzie poborowym przed wyładowaniem na brzeg.

Podstawą do wymiaru podatku jest w zasadzie waga, podana w liście kolejowym lub liście ładunkowym.

W razie wątpliwości, czy waga podana w liście zgadza się z rzeczywistą wagą towaru, lub w razie braku listu, organa poborowe zarządzą przeważenie.

Przy towarach, przychodzących w opakowaniu, podstawą wymiaru opłaty jest waga brutto, t. j. z opakowaniem łącznie.

Niezapłacenie w terminie podatku pociąga za sobą doliczenie odsetek i kar za zwłokę, oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 401.

Przekroczenia i ich karanie.

§ 10. a) Kto w zamiarze uchylenia się od obowiązku płacenia podatku od towarów składa wobec organu Miejskiego Urzędu Poboru nieprawdziwe lub niezupełne zeznania, albo w tymsamym zamiarze odmawia odpowiedzi na określone pytania albo usuwa lub ukrywa towary, podlegające podatkowi od towarów, albo towarów takich nie zgłasza do opodatkowania, podlega karze pieniężnej do wysokości 20-krotnej sumy podatku od towarów utraconej lub na utratę narażonej;

b) kara nie uwalnia podatnika od obowiązku zapłacenia podatku od towarów;

c) współwinny podlega karze narówni ze sprawcą;

d) kto wezwany w charakterze świadka albo znawcy w zamiarze uwolnienia innej osoby od obowiązku płacenia podatku towarowego wobec organu Miejskiego Urzędu Poborowego odmawia złożenia zeznania lub składa fałszywe zeznania, podlega karze pieniężnej do wysokości 1037.7 zł.

§ 11. Kary pieniężne za czyny wymienione w § 10 wymierza Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich.

Jeżeli strona w ciągu 14 dni po doręczeniu zawiadomienia o karze nie zgłosi ustnie lub pisemnie żądania rozpatrzenia sprawy w drodze sądowej, kara ulega wykonaniu. W razie przeciwnym Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich winien sprawę skierować do Sądu powiatowego w Krakowie, który wdroży postępowanie karne w myśl ogólnych przepisów.

Kary pieniężne wpływają do Kasy Miejskiego Urzędu Poboru Opłat i Podatków Pośrednich.

§ 12. Kary pieniężne, wymierzone przez Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich zamienia Sąd powiatowy w razie niemożności ściągnięcia na karę pozbawienia wolności na czas 3 miesięcy.

§ 13. Odwołania w sprawach niniejszym statutem objętych, wnosić należy w czasie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747.

§ 14. Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Miejski Urząd Poboru Opłat i Podatków Pośrednich.

§ 15. Niniejszy statut wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez Wojewodę Krakowskiego z dniem ogłoszenia go w mieście Krakowie w sposób tu przyjęty.

Prezydent miasta:

Inż. Karol Rolle w. r.

Do L. B. S. 137/1931.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w listopadzie 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Dom czteropiętrowy przy ul. Skawińskiej-bocznej l. or. 4 l. spis. 597/VIII nabyli po połowie Dawid i Sara Sperlingowie od Hirscha Sybirskiego za cenę 9.680 dolarów.

2. Część ($^{171}/_{560}$) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej l. or. 56 l. spis. 19/XVII nabył Franciszek Zbroja od Antoniego Stypuły za cenę 3.000 zł.

3. Grunt lwh. 235/XVIII przy Alei 29 Listopada, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 223/XVIII, nabyli po połowie Józef i Julja Müllerowie od Chiela Weinberga za cenę 2.600 dolarów.

4. Grunt lwh. 1083/XVII przy ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 14/XVII, nabył Piotr Broś od Wiktorji i Józefa Brosiów oraz Marji Wronowej za cenę 5.300 zł.

5. Grunt lwh. 479/XIX przy ul. Mogilskiej nabył Jan Goczał od Piotra Korbieta za cenę 3.500 zł.

6. Dom parterowy przy ul. Klonowej l. or. 6 l. sp. 26/XI nabyła Karolina Zawrzykraj od Michała i Marji Ptaków za cenę 22.000 zł.

7. Część ($^{1}/_{8}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Florjańskiej l. or. 4 l. sp. 322/I nabyła Jadwiga z Ciechomskich Bojarska od Wiktora Bojarskiego za cenę 3.500 dolarów.

8. Część ($^{2}/_{16}$) gruntów lwh. 245/XIX i lwh. 357/XIX przy ul. Grzegórzeckiej nabyli po $^{1}/_{16}$ części Motek i Abraham Izaak 2 im. Heublumowie od Ley z Heublumów Streimerowej za cenę 500 dolarów.

9. Grunt lwh. 1093/XVII obok ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 308/XVII, nabyli po połowie Mojżesz i Chaja Haubenstockowie od Jadwigi Rajtar za cenę 2.150 dol.

10. Część ($^{1}/_{10}$) domu trzechpiętrowego przy ulicy Dietlowskiej l. or. 9 l. sp. 519/VIII nabył Szloma Rabinowicz od Pinkusa Wolfa 2 im. Blitza za cenę 2.200 dolarów.

11. Grunt lwh. 562/IV przy Alei Mickiewicza nabyli Józef i Leonora Elsnerowie (po $^{3}/_{10}$) oraz Przedsiębiorstwo dla budowli fabrycznych „Józef Elsner“ Ska z ogr. odp. w Krakowie od Bronisława i Manuela Libana za cenę 6.348 dolarów.

12. Grunt lwh. 527/XI przy ul. Polnej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 112/XI, nabyła Gmina stoł. król. miasta Krakowa od Teresy Krzepowskiej za cenę 2.492 zł.

13. Grunt lwh. 351/XV przy ul. Urzędniczej nabyła Eudoksja Siwek od Romana Ferka za cenę 2.665 dolarów.

14. Dom parterowy przy Alei pod Kopcem l. or. 16 l. sp. 717/XXV nabyli po połowie Wawrzyniec i Wiktorja Sułowscy od Jana Karcza za cenę 45.000 zł.

15. Grunt lwh. 1700/XXI przy ul. Myśliwskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 68/XXI, nabył Wincenty Heretyk od Józefa (ojca) i Józefa (syna) Rozumka oraz Marcjanny Marsowej za cenę 900 zł.

16. Dom parterowy przy ul. Wielickiej l. or. 87 l. spis. 130/XXI oraz grunt lwh. 1708/XXI przy tymże domu, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1336/XXI, nabył Hirsch Federgrün od Biszki Lippermana za cenę 14.000 zł.

17. Grunt lwh. 1705/XXI przy ul. Płaszowskiej nabyli po połowie Antoni i Marja Kozubowie od Stanisławy Wójcik za cenę 3.634 zł.

18. Grunt lwh. 1709/XXI przy ul. Wielickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 45/XXI, nabyła Anna z Kurków Najdowa od Biszki i Jettiego Lippermana za cenę 2.000 zł.

19. Grunt lwh. 1710/XXI przy ul. Wielickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności

lwh. 45/XXI, nabyli po połowie Jan i Ida Chudybowie od Biszki i Jettiego Lippermana za cenę 426 dolarów.

20. Grunt lwh. 1711/XXI przy ul. Wielickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 45/XXI i 274/XXI, nabyli po połowie Augustyn i Magdalena Koziołowie od Biszki i Jettiego Lippermana za cenę 3.525 zł.

21. Grunt lwh. 1712/XXI przy ul. Wielickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 274/XXI, nabyła Magdalena Łyskowa od Biszki i Jettiego Lippermana za cenę 2.300 zł.

22. Grunt lwh. 1713/XXI przy ul. Wielickiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 45/XXI i 274/XXI, nabyła Julja Pazdrowa do Biszki i Jettiego Lippermana za cenę 2.500 zł.

23. Grunt lwh. 1089/XVII przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 682/XVII, nabył Józef Franaszek od Aleksandra Kleina, Chaima Engelsteina i Arnolda Bleiweisa za cenę 9.278 zł.

24. Dom jednopiętrowy przy ul. Prochowej l. or. 6 l. spis. 197/XIX, nabyli po połowie Karol i Bronisława Woźniaccy od Piotra i Anny Fiemów za cenę 10.000 zł.

25. Dom parterowy przy ul. Racławickiej l. or. 25 l. spis. 111/XV nabył Jan Skóra od Klemensa, Zygmunta, Dr. Edwarda, Dr. Jerzego Drozdowskich, Marji Lechowej, Stefanji Czerneckiej, Marji Jabłońskiej, Filomeny Ziącinowej, Eugenji Mąkównej, Ryszardy Filasiewiczowej, Marji Wagnerowej i Stanisławy Kwiatkowskiej za cenę 10.000 zł.

II. Przez inne kontrakty.

1. Grunt lwh. 96/XVIII przy Alei 29-go Listopada, wartości 4.800 zł., nabyły po $^{1}/_{3}$ części tytułem darowizny Regina, Anna i Sala Weinreb od Heleny Weinrebowej.

2. Część ($^{3}/_{16}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Kalwaryjskiej l. or. 45 l. spis. 323/XXII, wartości 300 dolarów, nabyła tytułem darowizny Sara Silbiger od Mojżesza Winholza.

3. Grunt lwh. 1389/XXI przy ul. Gromadzkiej, wartości 500 zł., nabył tytułem darowizny Karol Siwek od Franciszka Siwka.

4. Część ($^{2}/_{4}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Krzemionki l. or. 3 l. spis. 184/XXII, wartości 15.000 zł., nabyła tytułem darowizny Rebeka Lieblich od Berka i Chany Lieblichów.

5. Część ($^{2}/_{20}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Jana Tarnowskiego l. or. 3 na lwh. 616/XXII, wartości 5.000 zł., nabyli tytułem darowizny po $^{1}/_{20}$ części Abraham i Bronisława Offenowie od Hirscha Offena

6. Dom parterowy przy ul. Krzywda l. or. 26 l. spis. 168/XXI, wartości 15.000 zł., nabył tytułem darowizny Zygmunt Ciupka od Julji 1^{0} Czerwińskiej 2^{0} Źródłowskiej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część ($^{4}/_{8}$) domu jednopiętrowego przy ulicy Wolskiej l. or. 17 l. spis. 410/IV, wartości 62.500 zł., nabyli w spadku po $^{1}/_{8}$ części Jerzy, Krystyna, Jan i Wacław de Laveaux po ś. p. Helenie z Mączyńskich de Laveaux.

2. Część ($^{1}/_{2}$) domu dwupiętrowego przy ulicy św. Jana l. or. 9 l. spis. 307/I, wartości 77.000 zł., nabył w spadku Franciszek Turek po ś. p. Franciszku Michale 2 im. Turku.

3. Część ($^{24}/_{96}$) domu parterowego przy ul. Juljusza Lea l. or. 111 l. spis. 33/XVI, oraz część ($^{48}/_{96}$) gruntów lwh. 217/XVI i lwh. 218/XVI przy tejże ulicy łącznej wartości 11.780 zł., nabyli w spadku Małgorzata Suchelska ($^{12}/_{96}$ i $^{6}/_{96}$), Marja, Józefa, Stefan, Franciszka i Adam Suchelscy, oraz Zofja z Suchelskich Wydmańska ($^{6}/_{96}$ i $^{3}/_{96}$) po ś. p. Kazimierzu Suchelskim.

4. Część ($^{16}/_{32}$) domu parterowego przy placu Błonie Beszcz l. or. 1 l. spis. 160/XX, oraz gruntu lwh. 322/XX przy tymże placu, łącznej wartości 4.610 zł., nabyli w spadku Katarzyna z Goralczyków Słabikowa ($^{4}/_{32}$), Piotr, Stanisław i Helena Słabikowa, oraz Zofja ze Słabików Pitrowa (po $^{3}/_{32}$) po ś. p. Józefie Słabiku.

5. Część ($^{1}/_{4}$) domu parterowego przy ul. Gumniska l. or. 28 l. spis. 87/XXI, oraz gruntu lwh. 1148/XXI przy tejże ulicy, łącznej wartości 1.346 zł., nabył Stanisław Wójcik po ś. p. Janie Wójciku.

6. Dom parterowy przy ul. Racławickiej l. or. 25 l. spis. 111/XV, wartości 10.000 zł., nabyli w spadku Klemens, Zygmunt, Dr. Edward i Dr. Jerzy Drozdowscy (po $^{5}/_{72}$), Marja Lechowa, Stefanja Czernecka (po $^{5}/_{72}$), Marja Jabłońska, Filomena Rzęcinowa, Eugenja Mąkówna (po $^{10}/_{72}$), Ryszarda Flilasiewiczowa, Marja Wagnerowa, Stanisława Kwiatkowska (po $^{4}/_{72}$) po ś. p. Józefie Alojzym Drozdowskim.

Kraków, dnia 28 stycznia 1931 r.

Do L. B S. 259/31.

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w grudniu 1930 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt lwh. 639/XVI przy ul. Juljusza Lea, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 65/XVI i lwh. 530/XVI nabył Józef Cieśla od Macieja Prus Biesiadeckiego za cenę 1363 dolarów.

2. Grunta lwh. 373/XI i lwh. 481/XI przy ul. Zagrody nabyli po połowie Bronisław i Marja Bychowscy od Salomei Bychowskiej za cenę 5429 zł.

3. Dom parterowy przy ul. Wójtowskiej l. or. 13 l. spis. 247/XVII nabył Józef Piskorz od Józefa i Marjanny Gaudów za cenę 23.250 złotych.

4. Dom trzechpiętrowy przy Aleji Krasińskiego l. or. 13 l. spis. 185/III nabyli po polowie Mordche i Fradla Schenkerowie od Zofji z Gonscherów Manowskiej za cenę 12.300 dolarów.

5. Dom jednopiętrowy przy ul. Królowej Jadwigi l. or. 103 b l. spis. 312/XIII nabyły po połowie Marja i Felicja Czerwińskie od Dr. Feliksa Szafrańskiego za cenę 3200 dolarów.

6. Grunta lwh. 188/XV—lwh. 189/XV przy ul. Kujawskiej nabyła Emilja Goldfinger vel Kornhauser od Czesława Buczaka za cenę 2500 dolarów.

7. Część ($^3/_{16}$) domu parterowego przy ul. Opłotki l. or. 5 l. spis. 15/XX nabyła Aniela z Mastków Baranowa od Marji z Mastków Maślankowej za cenę 100 złotych.

8. Grunt lwh. 1094/XVIII przy ul. Wrocławskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 382/XII nabył Stanisław Gołębiowski od Antoniny ze Zbrojów Szostakowej za cenę 4150 złotych.

9. Dom dwupiętrowy przy ul. Topolowej l. or. 10 l. spis. 261/VI nabyło Towarzystwo emerytalne drukarzy i pokrewnych zawodów „Siła“ w Krakowie, od Jakóba Wosia i Tekli Zielińskiej za cenę 13.500 dol.

10. Część ($^1/_2$) domu dwupiętrowego przy ul. Lenartowicza l. or. 11 l. spis. 334/IV nabyła Bogumiła Marossanyi od Bronisławy z Bobrowskich Maakowej za cenę 7000 dolarów.

11. Dom parterowy przy ul. Czarnowiejskiej l. or. 57 l. spis. 41/XIV nabył Kazimierz Kristman-Dobrzański od Dr. Arona i Róży Rosenzweigów za cenę 4700 dol.

12. Część ($^1/_2$) domu trzechpiętrowego przy ul. Dietlowskiej l. or. 3 l. spis. 285/VIII nabył Moses Schlachet od Izraela i Róży Nattlów za cenę 5100 dolarów.

13. Grunt lwh. 1713/XXII przy ul. Gromadzkiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 988/XXI nabył Wojciech Siwek od Eugenjusza i Anny Studnickich za cenę 1000 złotych.

14. Grunt lwh. 1715/XXI przy ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1464/XXI nabyła Marja Nawalany od Aleksandra hr. Skrzyńskiego za cenę 2659 złotych.

15. Grunt lwh. 1716/XXI przy ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1464/XXI nabyli po połowie Stanisław i Marja Bukowscy od Aleksandra hr. Skrzyńskiego za cenę 3877 zł.

16. Grunt lwh. 1717/XXI przy ul. Płaszowskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 1464/XXI nabyli po połowie Rudolf i Stefanja Nawalany od Aleksandra hr. Skrzyńskiego za cenę 2100 zł.

17. Część ($^3/_{48}$) domu jednopiętrowego przy ul. Lwowskiej l. or. 12 l. spis. 248/XXII nabył Chaskel Fränkel od Ozjasza Fränkla za cenę 2500 dolarów.

18. Grunt lwh. 306/XII przy ul. Emaus, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 246/XII nabyli po połowie Marcin i Marja Kusionowiczowie od Konwentu PP. Norbertanek na Zwierzyńcu za cenę 6681 dolarów.

19. Grunt lwh. 1083/XVII obok ul. Mazowieckiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 14/XVII nabył Piotr Broś od Wiktorji i Józefa Brosiów oraz Marji Wronowej za cenę 5300 złotych.

20. Grunt lwh. 522/XI przy ul. Polnej nabył Aleksander Jędrzejowski od Julji Herliczkowej za cenę 3949 dolarów.

21. Grunt lwh. 569/IV przy ul. Biskupiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 574/IV nabyli Adam i Antoni Szarscy od Krakowskiego Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie za cenę 7101 dolarów.

22. Grunt lwh. 304/XII obok ul. Kościuszki, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 162/XII nabyli po połowie Stanisław i Marja Wnękowie od Antoniego i Adama Marczyńskich za cenę 2161 dol.

23. Część ($^{33}/_{800}$) domu jednopiętrowego przy ul. Czarnowiejskiej l. or. 23 l. spis. 458/IV nabyły Helena z Nazarkiewiczów Ciepłowa ($^{17}/_{800}$) i Józefa z Nazarkiewiczów Dudowa od Ludwika Nazarkiewicza za cenę 2300 złotych.

24. Grunt lwh. 640/XVI obok ul. Kazimierza Wielkiego, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 182/XVI nabyli po połowie Ignacy i Marja Stypułowie od Barbary, Franciszka i Józefa Zbrojów oraz Feliksy Rosołowej i Marji Wiktorowej za cenę 5500 zł.

II. Przez inne kontrakty.

1. Część ($^2/_8$) domu parterowego przy ul. Mazowieckiej l. or. 145 l. spis. 141/VII wartości 8000 zł. nabyła tytułem darowizny Stanisława Kisielewska od Jakóba Kisielewskiego.

2. Dom parterowy przy ul. Prokocimskiej l. or. 21 l. spis. 181/XXI wartości 4000 złotych nabyła tytułem darowizny Helena z Wójcików Pykowa od Piotra i Marjanny Wójcików.

3. Grunt lwh. 605/X przy ul. Mieszczańskiej, wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności 488/X wartości 9000 złotych nabyli tytułem darowizny po $^1/_7$ częci Marja, Stanisław, Mieczysław, Olga, Jadwiga, Seweryna i Tadeusz Dudkowie od Marji Dudkowej.

4. Część ($^3/_8$) domu parterowego przy ul. Chocimskiej l. or. 8 l. spis. 157/XV wartości 1000 złotych nabyła tytułem darowizny Aniela z Mysiaków Dudkowa od Józefa Dudka.

5. Część ($^1/_4$) domu trzechpiętrowego przy ul. Sławkowskiej l. or. 30 l. spis. 273/I wartości 30.000 złotych nabył tytułem darowizny Józef Weissberger od Ignacego Weissbergera.

6. Część ($^3/_{12}$) gruntu lwh. 422/XIX obok ul. Mogilskiej wartości 100 złotych nabyła tytułem darowizny Stanisława Szulc od Jana Szulca.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Część ($^9/_{12}$) gruntu lwh. 92/XXI, część ($^3/_{12}$) gruntu lwh. 504/XXI oraz część ($^3/_4$) gruntu lwh. 648/XXI przy ul. Koszykarskiej, łącznej wartości 5456 złotych, nabyła w spadku Wiktorja ze Stefańskich Kołodziejowa po ś. p. Julji Stefańskiej.

2. Dom parterowy przy ul. Mazowieckiej l. or. 145 l. spis. 141/XVII wortości 32.000 złotych nabyli w spadku Jakób ($^2/_8$) Stanisława i Marja (po $^3/_8$) Kisielewscy po ś. p. Barbarze Kisielewskiej.

3. Część ($^{15}/_{24}$) domu dwupiętrowego przy ul. Bożego Ciała l. or. 11 l. spis. 119/VIII wartości 75.000 zł. nabyli w spadku po $^5/_{24}$ części Samuel, Jakób i Eugenjusz Hammerowie po bł. p. Szymonie Hammerze.

4. Część ($^{32}/_{64}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Łobzowskiej l. or. 6 l. spis. 89/IV wartości 85.000 złotych nabyli w spadku Malwina ($^{20}/_{64}$) i Artur ($^{12}/_{64}$) Kohnowie po bł. p. Józefie Kohnie.

5. Dom parterowy przy ul. Golikówka l. or. 151 l. spis. 122/XXI oraz grunta lwh. 249/XXI, 954/XXI

i 371/XXI przy tejże ulicy łącznej wartości 8821 złotych nabyli w spadku po 1/4 części Katarzyna, Jan, Karol i Zofja Chwajowie po ś. p. Wojciechu Chwaju.

6. Częęć (28/56) domu jednopiętrowego przy ul. Salinarnej l. or. 9 l. spis. 325/XXII wartości 16.055 złotych nabyli w spadku Jakób Wettstein (7/56), Moryc Wettstein, Gusta Gottlaub, Salomea Müller, Olga Waldman, Leon Wettstein, Helena Waldman i Regina Steiner (po 3/56) po bł. p. Pessli Wettstein.

7. Część (3/4) domu jednopiętrowego przy ul. Wałowej l. or. 13 l. spis. 595/XXII wartości 13.650 złotych nabyły w spadku po 1/4 części Janina i Anna Kasprowiczówne po ś. p. Marji Kasprowiczowej.

8. Część (1/2) domu dwupiętrowego przy ul. Krowoderskiej l. or. 21 l. spis. 12/V wartości 55.000 złotych nabyła Eleonora z Białych Lesikowska po ś. p. Ignacym Lesikowskim.

Kraków, dnia 26 lutego 1931 r.

Wykaz

konsensów budowlanych, wydanych w miesiącu lutym 1931 r.

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. I.		
Dr. Stefan Komornicki na ręce Anny Stasickiej Basztowa 6	plan dodatkowy na przebudowę portalu sklep.	Rynek Gł. 17 lsp. 11	arch. Fr. Mączyński	7745/30 2/1
		Dz. III.		
Natalja Bertel i Izrael Lindenbaum Powiśle 10	plany zmiany w nadbud. 3-go p., jako plany dodatkowe	Powiśle 10 lsp. 162	inż. Zimmermann	6062/30 7/11
		Dz. IV.		
Mieczysław Górecki Karmelicka 20	przebudowa portalu sklepowego	Karmelicka 20 lsp. 45	bud. Dostal Antoni	Insp. 23/31 3/2
Maurycy Rappaport Bonerowska 5	budowa 4-ro piętrowego domu narożnego	Krowoderska 4 lwh. 574	arch. Odrzywolski	5241/30 13/1
Zofja Steinberg Siemiradzkiego 3	adaptacja pralni na cele mieszkalne	Siemiradzkiego 3 lsp. 345	bud. Leon Feniger	C. Insp. 26/31 14/1
		Dz. VI.		
Marja Pennerowa Rakowicka 17	przebudowa portalu sklep.	Rakowicka 17	arch. Paciorkowski Ludwik	6381/30 15/1
		Dz. VII.		
Inż. Jan Cynciel Biskupia 8	plan dodatk. na budowę part. prow. oficyny	św. Gertrudy 5 lsp. 132	inż. Zygm. Prokesch	8061/30 21/1

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
		Dz. VIII.		
Stow. „Talmud Tora“ do rąk M. Rapaporta ul. Estery 6	przerobienie bramy wjazdowej na portal	Estery 5 lsp. 445	arch. Z. Paciorkowski	6899/30 17/1
		Dz. X.		
Józefa Błażek na Ustroniu 7	budowa 3-ch piętr. domu	Skwerowa 42 l. kat. 141/66	arch. Z. Szufa	6430/30 30/12
		Dz. XI.		
Lorek Knoll Madalińskiego 10	plany wewn. adaptacji	Madalińskiego 10 lsp. 163	arch. S. Baum	8272/30 7/1
Józef i Marja Królowie Skwerowa 8	plany dodatk. nadbudowy 1-go piętra	Skwerowa 8 lsp. 10	inż. Jan Stobiecki	8270/30 17/1
		Dz. XII.		
Stefanja Westreichowa i Emma Ettingerowa Straszewskiego 5	budowa 4-ro piętr. domu	Syrokomli l. kat. 2034/2	bud. Antoni Dostal	6813/30 29/1
Władysław Kopczyński Tatarska 11	3-piętr. ze stajnią	Tatarska 11 lsp. 119	arch. Władysław Jurgowski	73/31/C 28/2
Kasiel Zimmetbaum Na Stawach 3	plan dodatk. na budowę 3-piętr. domu	Na Stawach 5 lsp. 234	inż. Józef Wilczyński	7716/30 28/1
Marja Żurakowska Tadeusza Kościuszki 18	plan przerobienia bramy wjazdowej na portal	Tad. Kościuszki 18 lsp. 69	inż. Z. Prokesch	6630/30 17/1
		Dz. XIII.		
Majer Jakób Pomeranz	dodatk. plan przebudowy 1-no piętr. domu	Ks. Józefa 54 lsp. 133	Izydor Goldberger	4223/30 4/12
		Dz. XIV.		
Bratnia Pomoc Studentów Uniw. Jagiell. Jabłonowskich 10/12	urządzenie 3-ch izb na 5-tym piętrze oraz zmiany w fasadzie jako plany dod. do planów zatwierdzonych	Al. 3-go Maja 5	inż. Wacław Krzyżanowski	lnsp. 19/31/C. 11/2
Ignacy Hajdziński Czarnowiejska 66	budowa komórek	Czarnowiejska 22 lsp. 30	inż. Jan Stobiecki	6722/30 20/1
Aleksander Markiewicz Józefitów 6	budowa 3-piętr. domu	Czarnowiejska 84	arch. Izydor Goldberger	7125/30 21/1

Właściciel budujący i miejsce zamieszkania	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektant	Liczba i data
Dz. XV.				
Aleksander i Franciszka Sapetowie Lubomirskiego 13	plan dodatk. budowy 2-piętr. domu	Konarskiego 33 l. kat. 404/12	inż. Wacław Krzyżanowski	Insp. 6/31 24/1
Dz. XVI.				
Kazimiera Staniszewska Lucjana Rydla 12	dodatk. plany budowy parter. domu z pracownią stolarską	Lucjana Rydla 12 lsp. 162	arch. L. Paciorkowski	7860/30 10/1
Dz. XVII.				
Kasper Zbroja Mazowiecka 99	dodatk. zmiany na budowę prow. komórki	Pod Fortem	arch. Paciorkowski Józef	7601/30 3/1 1931
Samuel i Maurycy Wohlfeiler Prądnicka 89	dodatkowe plany zmian wewn. rozkładu 1-go p.	Prądnicka 89 lsp. 329	bud. Antoni Dostal	Insp. 19/31/B.
Dz. XVIII.				
Oficerska Spółdzielnia mieszkaniowa na ręce Ant. Dostala Józefińska 11	plany dodatkowe 1-piętr. domu	Osiedle Ofic. II działka 28	bud. Ant. Dostal	7956/30 19/1
Dz. XIX.				
Inż. Czesław Piątkowski Olsza działka 42	plan dodatk. na budowę 1-piętr. domu	Lotnicza 30	arch. Edward Skawiński	7899/30 28/1
Władysław Sobczyk	plan dodatk. na budowę oficyny parter.	Rzeźnicza 7 lsp. 330	arch. Zygmunt Szufa	12/31 19/1 930
Dz. XXII.				
Leon Salz Biskupia 12	przebud. okna parter. na portal	Wielicka 5 lsp. 28	arch. Zygmunt Szufa	6674/30 15/1

Prezydent miasta:
Inż. Karol Rolle w. r.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

P. Prezydent m. Inż. Karol Rolle dnia 18 lutego 1931 r. o godzinie 18 otrzymał następujący reskrypt p. Wojewody Krakowskiego:

Wojewoda Krakowski.

L: Sm. III-35/1931 r. Kraków, dnia 18 lutego 1931 r.

Przedmiot:
Rozwiązanie Rady gminnej
m. Krakowa.

Do

Pana Prezydenta stoł. król. m.
Krakowa.

Na zasadzie § 53 Statutu Gminnego m. Krakowa z dnia 6/X 1901 r. (gal. dz. u. krj. Nr. 108), a w szczególności ustępu pierwszego tego paragrafu w brzmieniu ustawy z dnia 22/VIII 1914 r. (gal. dz. u. krj. z roku 1915 Nr. 15) i po zasięgnięciu opinji Wydziału Wojewódzkiego w dniu 9 lutego 1931 r.

rozwiązuję

reprezentację gminną m. Krakowa z następujących powodów:

Obecny skład Rady Gminnej m. Krakowa pod względem ilościowym odbiega znacznie od ustawowej ilości członków tejże Rady. — Liczebność jej bowiem w myśl § 18 Statutu Gminnego w brzmieniu ustawy z dnia 22/VIII 1914 r. (gal. dz. u. krj. z 1915 r. Nr. 15) z uwzględnieniem rozporządzenia Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dnia 19 listopada 1918 r. Nr. 161/A. wynosić ma 128 członków, a wynosi faktycznie po odliczeniu osoby Pana Prezydenta i Vice-Prezydentów 85-ciu radnych, a zatem mniej o 1/3 część ustawowej ilości członków Rady.

Nadto w powyższej ilości 85-ciu radnych uważać należy 18-tu radnych za prawie-że nieczynnych, gdyż w 14 posiedzeniach, jakie Rada miejska odbyła w 1930 r. nie wzięło zupełnie udziału 8-miu radnych, a z reszty 3-ch uczestniczyło w jednem posiedzeniu, 2-ch w dwóch, 2-ch w trzech i 3-ch w pięciu posiedzeniach.

Wskutek niezdolności odradzania się Rady miejskiej w obecnych warunkach, czy to przez wyczerpanie zastępców prawnych w poszczególnych kołach wyborczych, czy to wskutek wątpliwości prawnych co do uzupełniania składu radnych z dzielnicy Podgórze i z IV-go koła wyborczego drogą nominacji, Rada ta przestała w sposób należyty wypełniać zadania do zakresu spraw gminnych należące, a zwłaszcza nadzorować i kontrolować działalność Magistratu oraz innych urzędów i zakładów gminnych w takiej mierze, by czynności te wydać mogły pozytywne dla rozwoju miasta efekty.

Ten stan impasu ciała uchwałodawczego i kontrolnego związku komunalnego w skutkach swoich uniemożliwia mi spełnianie w granicach moich uprawnień czynności nadzorczych nad samorządem miejskim, a samą działalność Rady miejskiej wskutek zaniechania przez nią wykonywania zasadniczych obowiązków ustawowych kwalifikuje jako wykroczenie przeciw obowiązującym ustawom.

W szczególności do zakresu działania Rady miejskiej określonego wyczerpująco (taksatywnie) w § 60 Statutu Gminnego m. Krakowa w brzmieniu ustawy z dnia 12-go kwietnia 1905 r. (gal. dz. u. krj. Nr. 70) poza inicjatywą uchwałodawczą należy kontrola czynności Magistratu oraz innych urzędów i zakładów gminnych, która między innemi w punkcie 22-gim powyższego przepisu prawnego wyraża się w obowiązku corocznego sprawdzania i załatwiania rachunków z dochodów i wydatków gminnych z roku ubiegłego w przeciągu 7-miu miesięcy i 14-tu dni roku następnego.

W sposób bardziej ścisły określone zostały obowiązki Rady Miejskiej w przedmiocie określonym w ustępie powyższym postanowieniami §§ 48 i 49 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1927 r. o kasowości i rachunkowości związków komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 345), wydanego na podstawie §§ 9, 10, 11 i 14 rozporządzenia Prezydenta Rzptej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51 poz. 522), które to normy prawne zobowiązują organ uchwalający związku komunalnego do sprawdzania zamknięć rachunkowych, zatwierdzania sprawozdania rocznego komisji rewizyjnej z wykonania budżetu, oraz przedkładania go władzy nadzorczej do wiadomości w terminie powyżej naprowadzonemi przepisami prawnemi zakreślonym.

Jak z poniżej zestawionego stanu faktycznego wynika Rada Miejska z zadań powyżej wskazanych nie wywiązała się. Zostało mi wprawdzie pismem Pana Prezydenta z dnia 20 sierpnia 1930 r. L: 9283 przedłożone roczne sprawozdanie z wykonania budżetu za 1927/28 r., atoli sprawozdanie to wobec braków formalnych i materjalnych z §§ 45, 47, 48 i 49 powołanego wyżej rozporządzenia o kasowości i rachunkowości związków komunalnych, a w szczególności z powodu braku uwag i wniosków komisji rewizyjnej i uchwały Rady Miejskiej, uznającej sprawozdanie to za rzetelne, tudzież wobec braku załączników w tychże paragrafach przewidzianych, nie mogło być uznane przezemnie za wystarczające.

Sprawozdań rocznych z wykonania budżetu administracyjnego i przedsiębiorstw gminnych za okresy budżetowe z 1928/29 r. i 1929/30 r., mimo upływu blisko dwóch lat, o ile chodzi o rok budżetowy 1928/29, a dziesięć miesięcy, o ile chodzi o rok budżetowy 1929/30, nie otrzymałem w zupełności.

Powyższe fakty stwierdzają dowodnie, że na terenie samorządu miejskiego krakowskiego zaistniał stan sprzeczny z obowiązującem ustawodawstwem gminnem i budżetowem, streszczający się w zarzutach, że Rada Gminna m. Krakowa zaniedbała wykonywania kontroli działalności organów gminnych, a zwłaszcza co do normalnego i prawidłowego uskuteczniania zamknięć rachunków i bilansów rocznych, oraz zaniechała sporządzania w terminie ustawowym sprawozdań rocznych z wykonania budżetu za trzy ostatnie okresy budżetowe. — Zarazem fakty powyższe stwierdzają, że Rada Gminna m. Krakowa straciła oparty na wzajemnem zrozumieniu się kontakt ze swojemi organami wykonawczemi i wywołała wskutek swojej inercji stan

taki, że obydwa te ciała (uchwałodawcze i wykonawcze) przestały wzajemnie uzupełniać się w wypełnianiu obowiązków ustawowych.

W związku z powyższą decyzją powierzam zgodnie z § 53 Statutu Gminnego m. Krakowa aż do ukonstytuowania się nowej Rady Miejskiej załatwianie bieżących spraw gminnych Panu Prezydentowi i urzędującym Vice-Prezydentom.

Ponieważ rozpisanie wyborów członków nowej Rady miejskiej z powodu przeszkód wywołanych zmianą stosunków społecznych i systemu podatkowego nie może nastąpić w terminie ustawowym, a racjonalność gospodarki gminnej wymaga ciągłości, przeto wykonywanie praw i obowiązków należących na podstawie Statutu Gminnego do Rady Miejskiej powierzam Panu Prezydentowi i urzędującym Vice-Prezydentom, dodając Im jako organ doradczy Radę Przyboczną, którą — poza opinjowaniem spraw załatwianych przez Pana Prezydenta i Vice-Prezydentów w zastępstwie Rady Miejskiej — upoważniam do wykonywania nadzoru i kontroli nad działalnością Magistratu, oraz innych urzędów i przedsiębiorstw gminnych, w granicach atrybucyj, przysługujących Radzie Miejskiej. —

W skład Rady Przybocznej powołuję:

1) Dr. Beaupré Antoni, redaktor,
2) Belina Prażmowski Władysław,
3) Bobrowska Bronisława,
4) Bochenek Wojciech, urz. pocztowy,
5) Dr. Bogdani Roman, adwokat,
6) Dr. Bujwid Odo, Prof. U. J.,
7) Dr. Chodorowski Stanisław, urz. P. K. O.,
8) Dr. Czuchajowski Bronisław, sędzia,
9) Dziedziniewicz Michał, robotnik,
10) Epstein Tadeusz, Prezes Izby Handl. Przem.,
11) Fächer Stanisław, Prof. Akademji Górniczej,
12) Dr. Flach Józef, Prezes Syndykatu Dziennikarzy,
13) Gaj Józef, właściciel restauracji,
14) Gałęzowski Józef, Prof. Akademji Sztuk Piękn.,
15) Dr. Goettel Walery, Prof. Akademji Górniczej,
16) Mgr. Gorzecki Władysław, urz. kolej.,
17) Gottlieb Zygmunt, przemysłowiec,
18) Dr. Gross Adolf, adwokat,
19) Dr. Grzybowski Konstanty, urz. Prok. Gener.,
20) Dr. Gwiazdomorski Jan, Prof. U. J.,
21) Dr. Hahn August, urz. kolej.,
22) Haraschin Karol, Dyrektor szkoły powszech.,
23) Jaich Franciszek, robotnik,
24) Jarocki Władysław, Prof. Akademji Sztuk Piękn.,
25) Dr. Jarszyński Zygmunt, Dyrektor Związku Przem.,
26) Dr. Jelonek Kazimierz, urz. Banku Rolnego,
27) Dr. Kannenberg Marjan, urz. Banku Gosp. Kraj.,
28) Dr. Kiełczewski Stanisław, lekarz,
29) Kleczka Rudolf, funkcjonarjusz kolej.,
30) Dr. Klimecki Stanisław, adwokat,
31) Kłosiński Antoni, kierownik szkoły powsz.,
32) Dr. Korolewicz Bolesław, lekarz,
33) Dr. Kostrzewski Józef, Prof. U. J.,
34) Kostrzewska Marja,
35) Dr. Krzetuski Karol, Dyrektor Banku,
36) Krzyżanowski Wacław, architekt,
37) Dr. Kumaniecki Władysław Kazim., Prof. U. J.,
38) Kuhn Jan, kupiec,
39) Dr. Landau Rafał, Przeł. Żydowskiej Gmin. Wyzn.,
40) Dr. Langrod Jerzy Stefan,
41) Dr. Merz Ludwik, przemysłowiec,
42) X. Dr. Moliński Andrzej, kanonik,
43) Myśliwiec Piotr, urz. kolej.,
44) X. Dr. Niemczyński Józef, kanonik,
45) Dr. Nowak Juljan, Prof. U. J.,
46) Dr. Orzelski Tadeusz, Prof. szkoły przemysł.,
47) Para Stanisław, Prokurent Banku,
48) Pochmarski Bolesław, Prof. Gimn.,
49) Pronaszko Zbigniew, artysta malarz,
50) Przybylska Zofja, dyrektor Semin. naucz. żeń.,
51) Raszka Jan, Dyrektor Szkoły Przem. Artyst.,
52) Ritterman Aleksander, Prezes Gremjum Hotelarzy,
53) Dr Rouppert Kazimierz, Prof. U. J.,
54) Różecki Stefan,
55) Różycki Andrzej, wiceprez. Izby Rzemieśl.,
56) Rutkowski Józef, Prof gimn.,
57) Dr. Schechter Samuel, kupiec,
58) Dr. Skąpski Józef, adwokat,
59) Dr. Skarżyński Leon, wicedyr. Zakł. Zieleniewskiego,
60) Stankiewicz Wojciech, właśc. zakładu krawieckiego,
61) Steinberg Joachim, właśc. wytwórni stolarskiej,
62) Inż. Strojek Stefan, architekt,
63) Inż. Taub Józef,
64) Dr. Tilles Samuel, adwokat,
65) Weinsberg Bertold, przemysłowiec,
66) Inż. Wierzchowski Witold, architekt,
67) Widliński Jan, właśc. zakładu rytowniczego,
68) Wohl Artur, dyrektor Banku,
69) Wojtyga Stanisław, kupiec,
70) Dr. Załęski Edmund, Rektor U. J.

O rozwiązaniu reprezentacji gminnej m. Krakowa zechce Pan Prezydent zawiadomić pisemnie wszystkich członków Rady Miejskiej za dowodami doręczeń, które należy mi przedłożyć w razie wniesienia przez Radę Miejską odwołania przeciw rozwiązaniu.

W zawiadomieniu tem proszę pouczyć członków Rady, że przeciw niniejszej decyzji, o ile nią rozwiązano reprezentację gminną, przysługuje Radzie Miejskiej na zasadzie art. 82 rozporządzenia Prezydenta Rzptej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) prawo odwołania się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za mojem pośrednictwem w terminie zakreślonym w art. 83 powołanego rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, t. j. w ciągu 14-tu dni, licząc od dnia zawiadomienia członków Rady po rozwiązaniu oraz, że celem zastanowienia się nad ewentualnem wniesieniem odwołania może być zwołana Rada Miejska na ostatnie posiedzenie przy zamkniętych drzwiach.

Wniesione ewentualnie odwołanie nie wstrzymuje wykonania niniejszej decyzji.

Zamianowanym członkom Rady Przybocznej proszę niezwłocznie doręczyć przyległe dekrety nominacyjne i po doręczeniu tychże dekretów zaprosić Radę Przyboczną na pierwsze posiedzenie, zawiadamiając mnie jednocześnie o dniu i porządku dziennym tego posiedzenia.

Wojewoda:

(—) Kwaśniewski.

Protokół obrad

Rady Przybocznej Prezydenta i Wiceprezydentów stoł. król. miasta Krakowa.

Posiedzenie pierwsze z dnia 25 lutego 1931 r.

Obecni:

Przewodniczący Prezydent miasta Inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Dr. Witołd Ostrowski,

„ „ Dr. Ludwik Schneider,

„ „ Dr. Piotr Wielgus.

Sekretarz prezydjalny Magistratu: Franciszek Strasik.

Członkowie Rady Przybocznej:

1. Dr. Beaupré Antoni
2. Bobrowska Bronisława
3. Bochenek Wojciech
4. Dr. Bogdani Roman
5. Prof. Dr. Bujwid Odo
6. Dr. Chan August
7. Dr. Czuchajowski Bolesław
8. Dziedziniewicz Michał
9. Epstein Tadeusz
10. Fächer Stanisław
11. Dr. Flach Józef
12. Gaj Józef
13. Prof. Gałęzowski Józef
14. Mgr. Gorzecki Włodzimierz
15. Gottlieb Zygmunt
16. Dr. Gross Adolf
17. Dr. Grzybowski Konstanty
18. Prof. Dr. Gwiazdomorski Jan
19. Haraschin Karol
20. Jaich Franciszek
21. Prof. Jarocki Władysław
22. Dr. Jarszyński Zygmunt
23. Dr. Jelonek Kazimierz
24. Dr. Kannenberg Marjan
25. Dr. Kiełczewski Stanisław
26. Kleczka Rudolf
27. Dr. Klimecki Stanisław
28. Kłosiński Antoni
29. Dr. Korolewicz Bolesław
30. Prof. Dr. Kostrzewski Józef
31. Kostrzewska Marja
32. Dr. Krzetuski Karol
33. Inż. Krzyżanowski Wacław
34. Dr. Kuhn Jan
35. Prof. Dr. Kumaniecki Kazimierz Władysław
36. Dr. Landau Rafał
37. Dr. Langrod Jerzy
38. Dr. Merz Ludwik
39. Ks. kanonik Dr. Moliński Andrzej
40. Myśliwiec Piotr
41. Ks. kanonik Dr. Niemczyński Józef
42. Prof. Dr. Nowak Juljan
43. Dr. Orzelski Tadeusz
44. Para Stanisław
45. Prażmowski-Belina Władysław
46. Pronaszko Zbigniew
47. Przybylska Zofja
48. Raszka Jan
49. Ritterman Aleksander
50. Prof. Dr. Rouppert Kazimierz
51. Różecki Stefan
52. Różycki Andrzej
53. Prof. Rutkowski Władysław
54. Schechter Samuel
55. Inż. Skarżeński Leon
56. Dr. Skąpski Józef
57. Stankiewicz Wojciech
58. Steinberg Joachim
59. Inż. Strojek Stefan
60. Inż. Dr. Taub Józef
61. Dr. Tilles Samuel
62. Weinsberg Bertold
63. Widliński Jan
64. Inż. Wierzchowski Witold
65. Wohl Artur
66. Wojtyga Stanisław
67. Prof. Dr. Załęski Edmund.

Ogólna liczba obecnych Członków Rady Przybocznej 67.

Początek posiedzenia o godzinie $18^{1}/_{2}$.

Przemówienie Prezydenta Rollego.

W chwili, gdyście się zebrali, by rozpocząć nowy rachunek pracy w naszym samorządzie miejskim, poświęcić pragnę parę chwil rozpatrzeniu działalności Rady, która przed paru dniami istnieć przestała. W dziejach miasta, gdy każda rada pewną ilość kart zapisuje, ta zapisała ich ilość niepowszednią, istniała bowiem z przerwą dwukrotną przez okres czasu dwudziestoletni, więc niemal przez trzecią część naszych samorządowych dziejów. Częścią pochodzi ona z wyborów 1911, częścią 1914 roku. Po raz pierwszy wówczas w tej Radzie zasiadło obok reprezentantów starych dzielnic od I do VIII-mej w liczbie 72, również 16 reprezentantów 13-stu przedmieść, t. zw. dzielnic podmiejskich od IX do XXI, przyłączonych świeżo do Krakowa. W ten sposób wybrana Rada składa się z 88 radców. Rok 1914, rok wybuchu wielkiej wojny, przynosi niespodziewanie rozwiązanie Rady, rządzi bowiem przez krótką chwilę Komisarz Rządu prof. Juljan Nowak, a następnie Prezydjum miasta z prof. Juljuszem Leem na czele do jesieni 1916, gdy uwzględniony rekurs w swoim czasie przeciw rozwiązaniu Rady wniesiony, reaktywuje dawną Radę. Ale w międzyczasie, bo w r. 1915 zostało przyłączone do Krakowa sąsiednie miasto Podgórze i na mocy układu połączeniowego w skład Rady krakowskiej wchodzi 16-tu delegatów ostatniej Rady podgórskiej. Rada w składzie 104 pracuje przez 3 lata, by w r. 1918 przyjąć 24 reprezentantów t. zw. IV-go Koła przez Polską Komisję Likwidacyjną mianowanych. W ten więc sposób skład Rady doszedł do liczby 128 członków. Cyfrę tę jednak korygowały losy, przez śmierć czy opuszczenie naszego miasta spadała ona z roku na rok, by z chwilą rozwiązania trzeciego już w jej dziejach dojść do 89-ciu radców miejskich. Licząc tych, którzy

przez cały czas trwania tej Rady w obradach jej udział brali, z pewnością naliczymy ze dwie setki nazwisk. A wśród nich ileż to obywateli naszego miasta pierwszorzędnych! Ciśnie się wspomnieniem cały szereg postaci niezapomnianych czyto potęgą umysłu, czy gorliwą pracą. Przywieść pragnę na pamięć Waszą niektórych z nich, n. p. pełniącego nieprzerwanie przez lat 35 obowiązki radcy, gorącego aż do dziwactwa miłośnika Krakowa Dra Stanisława Domańskiego, gorliwego, bez którego zdawałoby się żadna uchwała ważną być nie mogła, Wandalina Beringera, pełnego temperamentu Kazimierza Bartoszewicza, pragnącego wszędzie wywierać decydujący wpływ Gustawa Bazesa, płomienistego mówcę Ignacego Daszyńskiego, niestrudzonego parlamentarzystę Dra Adama Doboszyńskiego, wielkiej wiedzy i powagi prof. Ksawerego Fiericha, Edmunda Klemensiewicza, kochanego, o gołębiem sercu, Michała Konopińskiego, niezapomnianych kierowników młodzieży Juljana Maciołowskiego i Tomasza Sołtysika, Dra Stanisława Poniklę, Dra Józefa Rosenblatta, niedawno zmarłego Dra Tadeusza Starzewskiego, prof. Bolesława Ulanowskiego, a i tych wszystkich, co dotrwali do ostatniej chwili, tyle, tyle pracy, doświadczenia i wiedzy ofiarowując. Gdy te nazwiska Wam odczytywałem, przekonaliście się, że co najprzedniejsze w naszem mieście w ostatniem ćwierćwieczu — to w szeregach Rady było, na Ratuszu nad dobrem miasta radziło. Przewodzili im męże tej miary, co Dr Juljusz Leo, ów pomnożyciel Krakowa, Inż. Józef Sare, przeszło 20 lat na krześle wiceprezydenta zasiadający, znawca każdego zakątka miasta i każdej jego sprawy, Dr Ernest Bandrowski, Jan Kanty Federowicz, Franciszek Marjewski. Musiałbym cały długi rejestr nazwisk odczytywać. Niedawne to czasy, a jakżeż krótką jest pamięć ludzka! Nie zapominajmy zaś, że ostatnia Rada miejska miała niezwykle trudne zadanie. Wybrana została zaraz po rozszerzeniu granic miasta, gdy zwiększyło ono obszar z 7 km. kw. na 46 km. kw., gdy liczba ludności wzrosła z 125.000 na 200.000, gdy do ludności o wybitnych cechach miejskich przybyło dużo nowej ludności rolniczej, gdy więc zupełnie się zmienił charakter miasta i przed Radą stanęło nowe zadanie wielkiej doniosłości: uporządkowanie tych nowych stosunków i dociągnięcie przedmieść do poziomu starego miasta. Ledwo do tego zadania Rada z całym zapałem i gorliwością się zabrała, wybuchnęła wielka wojna, która przerwała normalny tok pracy i wyłoniła nowe zagadnienia: aprowizacyjne, zdrowotne, mieszkaniowe. Koniec wojny nie przyniósł ulgi, owszem, kilkanaście lat pokoju nie zdołało nawrócić do norm życia uporządkowanego. Miasta, a z niemi i Kraków z trudnością pokonują wstrząs gospodarczy, wywołany wojną. A jednak mimo wszystko Rada zdołała wśród burz i klęsk, niedostatków i rozlicznych trudności nawą miejską kierować rozważnie, że i na pełnej wodzie płynęła i na mieliźnie nie osiadła. Kto znał Kraków i jego przedmieścia dawniej, a zna je dziś, uzmysłowi sobie jego wygląd przed laty 20-tu i nawet najbardziej uprzedzony przyznać musi, że mimo wszystko postęp jest znaczny i że odchodząca Rada Miejska dobrze się miastu zasłużyła. Muszę to stwierdzić publicznie, głośno, by wszyscy obywatele słyszeli, bom przez 14 lat był świadkiem, a przez 4 kierownikiem tych prac. 240 posiedzeń Rady, parę tysięcy Komisyj, Sekcyj, to tysiące godzin złożonych w ofierze sprawie publicznej. Zarzucano Radzie złośliwie, że była starą, że wymierała. Czyż jej winą było, że nie istnieje ustawa, która ją odmłodzić była powinna.

Decyzją Władz Nadzorczych powołani Panie i Panowie zostaliście, by jako Rada przyboczna przy mnie i Wiceprezydentach przez czas przejściowy, zanim Rada z wyboru na tej radzieckiej sali zasiądzie, kierować sprawami tego miasta. Życzyć sobie wszyscy musimy, by okres ten trwał jaknajkrócej, by obywatele nasi w pełni swych praw mogli sobie obrać delegatów do Rady. Ale czas nie stoi! Zanim to się stanie, musimy kontynuować prace naszych poprzedników i wykonywać wszystko to, co dla dobra miasta jest potrzebne. W szeregach naszych jest duży zastęp mało jeszcze z zakresem tych prac, które nas czekają, zaznajomionych. Bezwątpienia niejeden na pytanie co jest samorząd i czem ma w Polsce być, nie umiałby dać odpowiedzi. Nie dziwię się, bo wielu jeszcze nawet takich, od których to zależy, tej odpowiedzi dać nie umie. To tylko wszyscy wiemy, że samorząd jest najlepszą szkołą życia obywatelskiego, daje duże możliwości zainteresowania, a w rozwoju miasta widzi się szybko owoce swej pracy. Toteż nie wiem, jakich słów bym użył, by Was zachęcić do tej pracy, a nie szczędzić będę ani ja, ani moi koledzy, czy współpracownicy, czasu i trudu, by Was z tą pracą zaznajomić, wtajemniczyć Was we wszystkie arkana gospodarki miejskiej. Wy stanowicie kadry przyszłej Rady miejskiej i od Was zależy, by obywatele swojem zaufaniem potwierdzili trafność wyboru, dokonanego przez czynnik rządowy.

A nie myślcie, że sprawa stanowienia o potrzebach miasta jest łatwą, Organizm miejski jest bardzo skomplikowany, a Kraków ma specyficzne warunki istnienia i rozwoju, które czynią tu gospodarkę samorządową tem trudniejszą. Trzeba wniknąć w ducha tego miasta, poznać dokładnie jego historję, bo miłość sama nie wystarcza.

Jakież zadania stoją przed naszem miastem?

Będę miał sposobność wkrótce przy debacie budżetowej szczegółowo omówić potrzeby miasta w najbliższej dobie. Obecnie chcę rzucić szkic w wielkiej skali. Wysuwam na pierwszy plan zagadnienia gospodarcze. Rozbudowa terytorjalna miasta dała nam duże przestrzenie nieuregulowane i nieurządzone. W obrębie Krakowa jeszcze na rozległych polach rosną zboża, jeszcze jest wiele dróg ani nieskanalizowanych, ani nieurządzonych. Regulacja i parcelacja całych obszarów i przygotowanie ich pod zabudowę, odwodnienie gruntów nisko położonych, a nawet nadsypanie ich, by nie były terenem zalewowym, budowa dróg, to jest jedno z poważniejszych zadań, które stale daje pracę naszemu urzędowi budowlanemu. Z tem się wiąże sprawa rzek na naszem terytorjum. Nie zapominajmy, że przepływa ich aż siedm; prawda, że w przebiegu wieków usunięto ich conajmniej kilkanaście, ale i to co jest, jest dostateczne, by pogarszać stan zdrowotny, czy grozić wylewem.

Sprawa więc dokończenia robót zabezpieczających od powodzi ze strony Wisły, zasklepienie Rudawy, usunięcie młynówki, regulacja Białuchy, to jest program naszej walki z wodą. Sprawa budowy dróg jest również doniosłą. Żyjemy w okresie odrodzenia go-

ścińca, a automobil zmusił techników do intenzywnej pracy nad budową dróg. Kraków ma jeszcze zbyt dużo dróg szosowanych, nietrwałych, wymagających kosztownej konserwacji, a wytwarzających tumany szkodliwego pyłu lub aż do śródmieścia wnoszonego błota.

Od paru lat jesteście świadkami żywego ruchu w budownictwie dróg o trwałej nawierzchni. Która nawierzchnia zda egzamin, przyszłość pokaże. Budowa trwałych nawierzchni na drogach o ruchu żywym, wypadowych jest zadaniem lat najbliższych. Przed inżynierją miejską stoi jeszcze cały szereg zadań, które są w toku wykonania.

Ważne zagadnienie, absorbujące pracowników samorządowych, to dziedzina aprowizacji i dostarczenia światła, wody, ciepła. Sprawa gospodarcza łączy się tu ściśle z dochodowością, wymiana pewnych usług musi być tak kalkulowana, by inwestowany kapitał się amortyzował i dawał nadwyżkę w formie zysku. Będę jeszcze o tem mówił w następnej części mego przemówienia. W dziedzinach tu poruszonych wskazać muszę na konieczność budowy hal targowych, rozbudowę rzeźni; pobór prądu elektrycznego z Centrali w Jaworznie zdaje się uwalnia nas od czynienia dalszych inwestycyj w Elektrowni. Okres tych inwestycyj niedawno zamknęliśmy. Również jesteśmy w trakcie rozbudowy naszego wodociągu, tak, by nie wisiała nad miastem groźba braku wody. Składy nasze węgla funkcjonują normalnie dzięki udziałowi naszemu w Komunalnej Kopalni w Jaworzniu. Gazownia przechodzi swój okres wkraczania na nowe tory przez technikę wskazane i wymaga rozbudowy. Zakłady Ceramiczne odgrywają stosunkowo małą rolę w naszej gospodarce. Stoimy przed koniecznością powiększenia kapitału w przedsiębiorstwie Kamieniołomów, gdzie jesteśmy poważnym udziałowcem.

Zwracałem uwagę na specyficzny charakter Krakowa. Tu się wiążą ściśle zagadnienia gospodarcze i kulturalne. Znaczenie, rozwój Krakowa związany jest z jego wyglądem i zabytkami. I trudno powiedzieć, czy odrestaurowanie wieży ratuszowej, Sukiennic, Barbakanu, czy dbanie o zachowanie charakteru fasad, wyglądu domów, czy to jest zagadnienie kulturalne, czy gospodarcze. A skierowywanie ruchu turystycznego do Krakowa i przez Kraków w bliższe i dalsze okolice podgórskie, czy górskie, uzdrowiskowe, czy zdrojowiskowe, ściąganie tu coraz liczniejszych rzesz turystów krajowych i zagranicznych, przedewszystkiem zaś młodzieży — jest zagadnieniem zarówno kulturalnem, jak i gospodarczem.

Również zagadnieniem kulturalnem, mającem także i gospodarcze dla miasta znaczenie jest sprawa budowy Muzeum Narodowego. Bo miasto tylu zakładów naukowych i tylu pamiątek, gdy dobrze o nie dba, może z nich żyć, może mieć z tego możność zarobkowania i kupiec i hotelarz, restaurator, czy przedsiębiorstwo widowiskowe.

Toteż w ostatnich latach tej stronie życia naszego coraz baczniejszą poświęcamy uwagę. Podnosi się wygląd miasta, propaganda Krakowa coraz wyraźniejszą przybiera formę, dużą wagę przypisujemy urządzaniu różnorakich wystaw, dla których adaptujemy budynek dawnego teatru przy ul. Rajskiej. Tej więc dziedzinie naszego życia proszę baczną poświęcić uwagę.

Rozwój szkolnictwa powszechnego, przybytek dzieci w wieku szkolnym wymaga budowy nowych gmachów szkolnych. Kilka szkół pomieszczonych jest fatalnie, wiele budynków szkolnych nie ma jeszcze oświetlenia elektrycznego i nowoczesnych urządzeń sanitarnych.

Troską naszą musimy objąć i szkolnictwo średnie, domagając się budowy gmachów dla gimnazjum żeńskiego i seminarjów, a również i umiłowanie nasze, Uniwersytet Jagielloński, dla którego na wszystkich frontach walczyć będziemy o nowe pomieszczenie dla prastarej książnicy.

Dokończenie konserwacji wieży ratuszowej gruntowna konserwacja Sukiennic, Bramy Florjańskiej, budowa gmachu dla Muzeum Narodowego i Etnograficznego, którego los tylko chwilowo został ustalony, popieranie literatury, sztuki przez przyznawanie zasiłków, rent, zakupno dzieł i czynienie zamówień, utrzymanie teatru na wysokim poziomie, popieranie wysiłków społecznej działalności, to są nasze zadania kulturalne, a troski w obecnym okresie ciasnoty pieniężnej.

Nie wyczerpuję bardzo obfitej dziedziny naszego miejskiego życia, zresztą w tak światłem gronie nie będę „sów nosił do Aten".

Przechodzę do innej grupy zagadnień: społecznych.

Instytucje nasze społeczne są dziełem niemal lat ostatnich. Gdy obejmowałem stanowisko wiceprezydenta miasta przed laty piętnastu, mieliśmy jeden mały żłóbek dla niemowląt, dziś mamy trzy o pojemności pięciokrotnie zwiększonej. Zakład dla chłopców został powiększony, a dla dziewcząt z jednej nędznej salki przy ul. Krakowskiej przeniesiony do osobnej dużej realności przy ul. Józefińskiej. W projekcie jest budowa schroniska dla bezdomnych w miejsce dziś istniejącego bardzo nieodpowiedniego, jak również stworzenie poza miastem domu dla starców i wyzyskanie w tym celu gruntów pięknej fundacji Bystrzonowskich. Bardzo pięknie rozbudowały się zakłady opieki społecznej zawsze przy wydatnej pomocy Gminy. Mam tu na myśli piękne dzieła, ks. Kuznowicza Bursę imienia ks. Piotra Skargi, ks. Lorka Zakład wychowawczy imienia ks. Siemaszki i Zakład sierót żydowskich, związany pamięcią ze zmarłą bł. p. Rockową. Pozatem na terenie miasta powstaje w rozmaitych fazach realizacji szereg domów akademickich, burs, przytułków, będących wspaniałym pomnikiem ducha czasu, który niesie miłosierdzie, poczucie braterstwa, czy stwierdzenie starej prawdy, że siła we współdziałaniu.

Bardzo dużą wagę przywiązuję do zamierzeń Międzykomunalnego Związku Opieki Społecznej, nad czem Państwo wkrótce radzić będziecie.

Pięknemi wynikami Gmina pochwalić się może na polu kolonij letnich wypoczynkowych i zdrowotnych dla dzieci i młodzieży. Wielkie posunięcia Zarządu miasta w tej dziedzinie w czasie wojny i zaraz po wojnie podjęły różne towarzystwa, a praca z roku na rok przybiera szersze granice. Dziedzina opieki społecznej jest tą, która, gdy ją staramy się załatwić, coraz nowe zadania przed oczy nasze naprowadza. Dziś szczególniej wśród przesilenia gospodarczego, które dotyka dotkliwie szerokie warstwy ludności, problem dożywiania dzieci, oraz pomoc bezrobotnym są aktualne i wołają do nas wielkim głosem o załatwienie. Komitet obywatelski, do którego przystąpiliśmy, zajął się

żywieniem bezrobotnych. Dalsza akcja jest potrzebna. Również szukamy sposobów dania bezrobotnym pracy. Domagać się będę od Państwa, byście się tem w Sekcji Opieki Społecznej i w Komisjach fachowych zajęli.

Tem silniej w okresie bezrobocia wystąpiła plaga żebractwa. Środki policyjne same nie wystarczą. Dom pracy przymusowej, o jakim zamyśla Międzykomunalny Związek Opieki Społecznej mógłby to zadanie choć w części załatwić.

Społeczną jest wreszcie nasza akcja budowy domów o małych mieszkaniach. Możemy się poszczycić, że akcję tę rozpoczęliśmy najwcześniej i stale ją prowadzimy. W tej chwili w budowie jest duży dom na Grzegórzkach, a już mamy plany na dom następny. Również Spółka Mieszkaniowa, której jesteśmy poważnym udziałowcem, pod pełnym poświęcenia kierunkiem Dra Grossa buduje w tej chwili trzy domy. W tej chwili ostrze braku mieszkań przesuwa się na płaszczyznę niemożności płacenia przez ludzi pracujących czynszu wykalkulowanego z kosztów budowy.

Przechodzę zkolei do spraw zdrowotnych. Wielka to dziedzina w gospodarce miejskiej. Bo to i sprawa czyszczenia miasta, kanalizacji, ogrodów i zieleńców, placów sportowych i wychowania fizycznego, a również i zwalczania gruźlicy, choroby, która Krakowowi statystyką zgonów niepochlebny prym oddaje, wreszcie sprawa cmentarzy, która skutkiem przepełnienia istniejących stała się iście paradoksalnie „żywotną“.

W dziedzinie troski o zdrowie robimy bardzo dużo, poświęcając jej lwią część budżetu, a mimo to zawsze mało. Wymagania nowoczesne są bardzo duże. Wołają do nas wciąż o więcej zieleni, o ogródki dla dzieci, poradnie, ośrodki zdrowia. Świadczenia nasze nadążyć nie mogą za potrzebami.

Z tych obu dziedzin o charakterze wybitnie społecznym przerzucam się do innych.

Miasto musi zapewnić mieszkańcom bezpieczeństwo i wyżywienie. I z tych zadań tak starych, jak gmina, płynie staranie nasze o należyte oświetlenie miasta, co jak Państwo stwierdzić muszą, może być naszą chlubą, o bezpieczeństwo ogniowe, budowlane, a w dziedzinie aprowizacji utrzymanie placów targowych i policja targowa, budowa hal, kontrola żywności, wreszcie prowadzenie sprzedaży węgla i wkońcu utrzymanie rzeźni. Prowadzenie bezpośrednie zakładów wytworu żywności, jak np. chleba, nie dało u nas pożądanych wyników.

Nie chcąc zbytnio obciążać Waszej uwagi zaraz na początku wielką litanją zagadnień — ktoś może się przerazić wielkością zadania i zdezerterować — pragnę jeszcze zwrócić uwagę, że w dziedzinie komunikacji mamy niezałatwiony postulat rozbudowy dworca krakowskiego. Niedawny tragiczny wypadek jest silnem „memento“ i nie ustaniemy w naszych wołaniach, dopokąd sprawa ta, wlokąca się od lat kilkunastu, nie będzie załatwioną.

Nie chcę wyliczać dalej tego, co zrobić należy, litanja już i tak obfita — szczególniej, gdy spojrzymy na drugą stronę rachunku i słowami jednego z dawnych radców miejskich spytamy „kto to będzie płacić?“

Gdy Państwo rozejrzycie się wśród tych problemów piętrzących się przed Wami, gdy wstępujecie na drogę pracy samorządowej, odrazu natkniecie się na mur nie do pokonania: brak środków finansowych.

Środki, któremi rozporządzamy, płyną z następujących źródeł:

Z majątku własnego, a więc czynszów z gruntów i domów, oraz z odsetek i dywidend. Jest to źródło stosunkowo mało wydatne, a tem bardziej szczupłe obecnie. Poważny dochód dają nam nasze przedsiębiorstwa, głównie Elektrownia. Dalszem źródłem są różne opłaty, z których mytnicze są wobec ustawy o funduszu drogowym poważnie zagrożone, wreszcie podatki samoistne i udział w podatkach rządowych lub dodatki do nich. Ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z r. 1923 zapewniła nam dużo źródeł podatkowych, aż za dużo, ale cóż, kiedy te źródła są mało wydatne, a eksploatacja ich jest kosztowna. Nadto od czasu powstania tej ustawy dużo się zmieniło. Rząd wiele nam odebrał dochodów wzamian za co nie szczędząc nowych ciężarów. Wszystkie miasta domagają się poprawy tych stosunków, narazie bez skutku. Ciężkie przesilenie, jakie przechodzi niemal cała ludzkość, i nas w silnym stopniu dotyka. Wydajność wszystkich źródeł dochodowych silnie się zmniejsza. Toteż na początku Waszej drogi stojącym mogę dać pierwszą najważniejszą radę:

Musimy czasy ciężkie przetrwać, co będzie wymagać pewnych ofiar. Zalecam jaknajdalej posuniętą ostrożność i przezorność w rzucaniu projektów, bo oszczędność wszędzie i zawsze w grubszych pozycjach, ale i w bardzo „cienkich“ musi być stosowana. Wielkie ambicje pchnięcia całej gospodarki na nowe tory trzeba odłożyć na lepsze czasy. Dziś ten zwycięży, kto potrafi przetrwać, bo ten co padnie, szczęśliwym może być tylko w poezji.

Dlatego też mogę wezwać Was do pracy, usilnej pracy, by nawę miejską z pośród piętrzących się raf wyprowadzić. Mam silną wiarę, że chwila poprawy stosunków się zbliża i cierpieniom ludzkim kres. Starajmy się ją przybliżyć. Macie może mało doświadczenia na tem polu, na którem pracować będziecie i mało znajomości terenu. Ale wysoka inteligencja, głęboka wiedza i wielkie umiłowanie naszego miasta prędko te braki pokona. Nie będziecie traktować sprawy z jakiegoś partyjnego punktu widzenia. Co dobre, będzie dobre — co złe, zganicie, bo będzie jeden punkt widzenia: dobro miasta.

Pierwszy raz do wspólnej pracy stanęły z nami kobiety. Wniosą one w suche nieraz paragrafami najeżone sprawy romantyczny powiew kobiecego serca. Na tej niwie, gdzie trzeba z wiarą siać, by z miłością zbierać, tacy siewcy i żeńcy bardzo mile pożądani.

A każdą sprawę publiczną rozpocząć powinniśmy od zwrócenia oczu ku tym, którzy wielkie nasze dobro tu na ziemi, bo Państwo własne symbolizują i tę znojną wytrwałą pracę dla Państwa, wnosząc okrzyk na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego i Marszałka Józefa Piłsudskiego: „Niech żyją!“

(Oklaski).

Zkolei imieniem kobiet, zasiadających w Radzie, wygłosiła przemówienie p. Bobrowska, zaznaczając, że nareszcie usuniętą została niesprawiedliwość, która odmawiała reprezentacji w Radzie miejskiej połowie ludności. Kobiety, będące członkami Rady Przybocznej,

zajmą się przedewszystkiem opieką społeczną, ponieważ do tych prac czują się predestynowane, poczem odczytała następującą deklarację:

„Po raz pierwszy przedstawicielki kobiet krakowskich zostały powołane do zajęcia miejsca w Radzie. Po raz pierwszy uzyskujemy możność bezpośredniego wpływu na gospodarkę miasta. Stwierdzamy z zadowoleniem, że bodaj w drodze nominacji usunięto dotychczasową niesprawiedliwość, wskutek której połowa ludności krakowskiej była usunięta od udziału w Zarządzie miasta.

Oświadczamy, iż stojąc zawsze na gruncie państwowym, pracować chcemy dla dobra miasta i ludności, zwłaszcza w dziedzinie wychowania i opieki społecznej, jako najbliższej nam, w której kobiety przedewszystkiem rozstrzygający głos mieć powinny".

Przemówienie p. Bobrowskiej przyjęła Rada oklaskami.

Wybór Komisji-matki.

Prezydent Rolle zaznaczył, że jakkolwiek Rada Przyboczna jest ciałem opinjodawczem, a nie uchwałodawczem, będzie jednak stosował się do opinij, wyrażonych przez Radę. Następnie zaznajomił zebranych ze strukturą ustroju miejskiego i zaproponował wybór Komisji-matki w następującym składzie:

Pułk. Belina-Prażmowski, Dr Epstein Tad., Dr Klimecki Stanisław, Dr Korolewicz Bolesław, Prof. Pochmarski Bolesław, Prof. Dr Rouppert, Stankiewicz Wojciech, Dr Tilles Samuel, Inż. Wierzchowski, Dr Krzetuski, Prof. Dr Nowak,

oraz projekt regulaminu Komisji-matki Rady Przybocznej:

§ 1.

Rada Przyboczna powołuje na czas swego urzędowania Komisję-matkę dla załatwiania spraw, związanych z organizacją Sekcyj, Komisyj i Podkomisyj, w szczególności dla spraw ilościowego i osobowego składu poszczególnych Sekcyj, Komisyj i Podkomisyj Rady Przybocznej.

§ 2.

Komisja-matka składa się z 11 członków wybieranych przez Radę Przyboczną zwykłą większością głosów.

§ 3.

Komisji-matce przewodniczy wybrany przez nią przewodniczący, względnie jeden z jego zastępców.

Posiedzenia Komisji-matki odbywają się w obecności Prezydenta miasta lub delegowanego przez niego zastępcy.

§ 4.

Obsada Sekcyj i Komisyj Rady Przybocznej:

Sekcja I. i VII. (razem)	16	członków
„ II.	12	„
„ III.	6	„
„ IV.	10	„
„ V. i VI. (razem)	12	„
a) dla spraw opieki społecznej 6 czł.		
b) „ „ zdrowia publicz. 6 czł.		
Sekcja VIII.	12	„
Komisja dla spraw Elektrowni m.	5	„
„ „ „ Gazowni m.	5	„
„ „ „ Wodociągu m.	5	„
„ „ „ Rzeźni m.	5	„
„ „ „ M. Zakładów Ceram.	5	„
„ drogowo-kanałowa	8	„

Ilość członków innych Komisyj ustala Komisja-matka a zatwierdza Rada Przyboczna.

Przy obsadzaniu Sekcyj i Komisyj uwzględniać należy kwalifikacje fachowe członków Rady Przybocznej.

§ 5.

Przydział do Sekcyj, Komisyj i Podkomisyj zgłaszają na ręce Prezydenta miasta członkowie Rady Przybocznej.

§ 6.

Wszelkie wnioski Komisji-matki przedstawia Radzie Przybocznej przewodniczący tejże Komisji lub referent przez niego wyznaczony.

§ 7.

Posiedzenia Komisji-matki zwołuje w miarę potrzeby i swego uznania przewodniczący w porozumieniu z Prezydentem miasta.

Skład Komisji i regulamin przyjęto.

Prezydent Rolle zamknął posiedzenie o godzinie 19½.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — Odbito w Drukarni Związkowej w Krakowie, ul. Mikołajska 13, pod kier. Józefa Dziubanowskiego.